

• SAVAITINIŠKAS LAIKRAŠTIS •
"DRAUGAS"
 EINA KETVIRTADIENIAIS
 IŠ CHICAGO, ILL.
 Kaina Metams:
 Suvienuose Valstijose - \$2.00
 Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
 APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
 Su visokiais reikalais reikia
 kreiptis šio adresu:
DRAUGAS PUB. CO.
 1800 W. 48th Street Chicago, Ill.

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

• LITHUANIAN WEEKLY •
"DRAUGAS"
 [THE FRIEND]
 Published Every Thursday, Chicago, Ill.
 SUBSCRIPTION RATES:
 In United States - \$2.00
 Foreign Countries - \$3.00
 ADVERTISING RATES ON APPLICATION
 All Communications and Money Orders must
 be addressed to:
DRAUGAS PUB. CO.
 1800 W. 48th Street Chicago, Ill.

ORGANAS LIETUVIŲ R.-K. FEDERACIJOS, SUSIVENIJIMO L. R.-K. AMERIKOJE, LIETUVIŲ R.-K. PILNŲJŲ BLAIVININKŲ SUSIV. AMERIKOJE IR LIETUVOS VYČIŲ.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 16 DIENA RUGSĖJO (SEPTEMBER) 1915.
 Metal-Vol.-VI ENTERED AS SECOND CLASS MATTER JULY 8th, 1912 AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 38

Kuo Turėtume Rupintis.

Jau nebe nuo šiandien pastebėsime, kad lietuvių gyvenimas subliužęs, iškrypęs. Lietuvių, kaip privatiškai, taip visuomeniškai gyvenimas, visi mata, nėra toks, koks privalėtų būti. Ieškoma kaltininkų, jie smerkiama. Vieni kaltina lenkus, per kelius šimtmečius neinesusių mūsų tarpan nieko, apart suirutės, kiti visą kaltę suverčia ant "netikuso su-rėdymo", kiti nurodomi dar kitoki kaltininkai. Bet nei vienas nedrįsta pasakyti, kad didžiausiu kaltininku esame mes patys.

Nestoka nei nurodytųjų įvairių klaidų, ydų, kurių pilnas mūsų gyvenimas. Tų nuolat šaukiama: "Prašalinkime mūsų ydas, klaidas, o būsimė savo veikime tobuli". Daug kuo pagerėtų mūsų gyvenimas, tiesa, jei prašalintume eibę nemalonių apsišėkimų, bet paties gyvenimo nepadarytume ideališku, sektinu, nepasiektume gyvenimo pašaukimo, nepajudintume jo iš pama to. Būtu, taip sakant, tik kelio nelygumų išlyginimas, bet ne kreivo kelio tiesių padarymas. Jei būtų galima išsistarti, tas būtų tik panašu į blogos valios žmogaus nuo nedorų darbų sustabdymą, žmogų gi nepadarant praklinai, neinkvėpiant jį gerų norų, prakliniui.

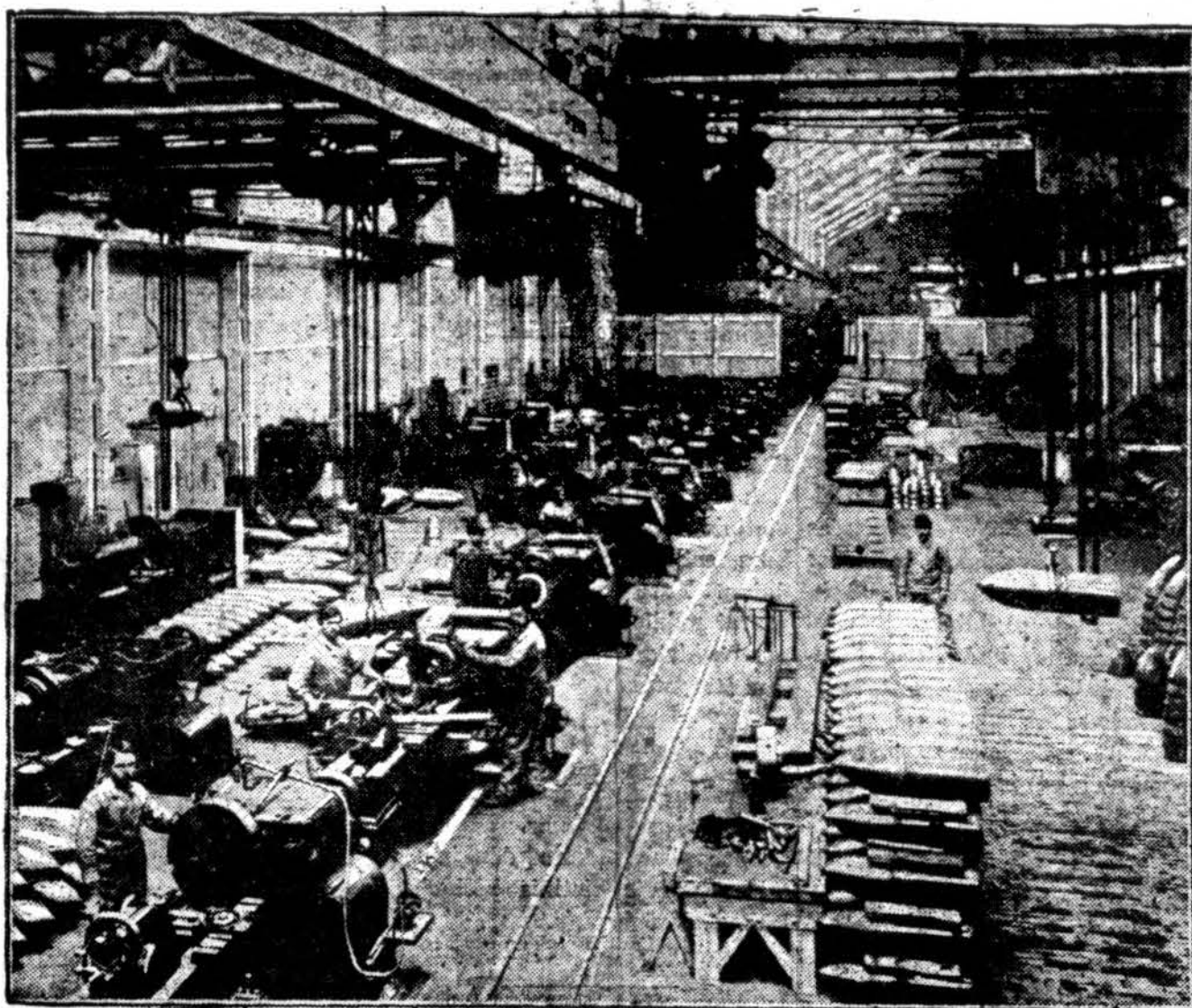
Čia gal nevienas griežtai užprotestuos: "Kaip tai? Ar gi mums, lietuviams, stoka praklinumo, trūksta gerų norų, ar gi mes einame kreiviu, vingiuotu keliu?" Tokiam protestuotojui reikėtų tik giliau pažvelgti į mūsų gyvenimą, pasidairyti į visas mūsų veikimo sritis, ir pamatyti, kad visur mes pasirodome nykštukais, begalo mažais žmonėmis. Kur-ne-kur, bet Amerikoje ty nykštukų nestoka. Inkime kad ir tokį dalyką, surištą su dabartinės karės nuotikiais. Pirmą galėdavome tik svajoti, bet dabartiniu perversmų laiku galime apčiuopti, kad prie didesnio pasistengimo, jėgų intensinio Lietuvai laisvės išgavimas yra labai galimu dalyku. Skelbėmes esą dideliais patrijotais, karštai tėvynę mylinčiais. Bet ar intikės koks pašalietis mūsų patrijotiskumui, jei jam prisipažinsime, kad prie tokios progos mes nieko neveikiame ar vos tik judame? Kur tos karštos prakalbos, intensyvis veikimas, entuzijastiški straipsniai, ant galo kur tėvynės meile deganti mūsų dvasia? Jų nėra, nes smulkni nykštukų dvasia nieko patraukiančio, žavejančio negali parodyti. Sakoma, kad todėl neteko negalima nuveikti, kad mūsų tarpe vienybės nėra. Duokit ir dešimt vienybių, jei tiek rastųsi, mes visvien nieko nepadarysime. Prisipažinkime esą labai, labai mažos sielos žmonėmis, o prie tokios

sielos ir vienybės jokio produkto neišduos. Išidėmikime gerai: daugelis iš mūsų labiau sielojasi galimu rusų, vokiečių ar kitų tautų likimu, negu pačių lietuvių, Lietuvos ateitimi — savų dievų neturėdami, einame garbinti svetimus. O kiek tokių, kurie dėl kvailių apie klerikalizmą ir klerikalus šnekų eikvos savo laiką, gaudinsis, sielos, arba kurie dėl dviejų veikėjų per telefoną nesusipratimų kels liarmą, daugiau kalbės, karščiuosis, negu matant degančią tėvynę, daugiau tuo incidentu rūpinsis, negu apie Lietuvai laisvės išgavimą. Žvelgime į mūsų menką menkniekių "politiką", kurio indėdame visą savo sielą ir iš gėdos turėsime nurausti. Nykštukais esame.

Daug kuo rūpinomės, visokiomis smulkmenomis užpildėme savo gyvenimą. Tik į vieną dalyką pamiršome atsižvelgti — į sielą. Jos reikalai tapo apleisti ir tas mus nustumė į smulkmenų smulkmenas. Taponė materijalistas nuo galvos iki padų ir tyrinėjam idealizmui pas mus ne liko vietos. Pastebėtinas dalykas: per tiek metų laiko amerikiečiai lietuviai neišdavė nei vieno dvasios milžino, dągi nei vieno šiek tiek žymesnio veikėjo. Kame priežastis? Ne kame kitame, kaip tik dvasios neauklėjime, nemokėjime ar negalėjime inkvėpti idealizmą. O nemokėjo ar negalėjo inkvėpti todėl, kad patys neturėjo praklinios sielos, patraukiančių idealų. Paprastas žmogelis išsisteisins savo tamsumu, apšvietos stoka, bet mūsų inteligentais?

Skurstame ir smilkstame. Atsidavę materijalizmui, materijališkos gerovės neatsiekiame, o dvasios pajėgas veik praradome. Gražiausi siekiniai nus nepatraukia, prakliniausi darbai mus laukia, bet mūsų surambėjusi siela prie jų mus nepriverčia. Ar daug rasime tokių, kurie savyje auklėja pasišventimo dvasią, kurie moka pasišvesti? Ir nesistebėkime po to, kad didžiausi materijalistai, mūsiečiai socialistai, savo priešus ar kitokių persitikrinimų žmones gan dažnai vadina parsidavėliais. Ir tai už pinigų. Gal jie taip darydami kitus sulig savęs sprendžia, bet greičiausia čia bus kaltas tas, kad ištis visur tiek maža parodoma tyrojo idealizmo, jog jie lieka suklaidintais. Nejuokais tie patys socialistai tvirtina, kad materijalistiški išrovaimai kreipė visą žmonių istoriją, stumė progresą. Žinome, kad taip nebuvo. Tikime ir tam, kad siela yra didžiausiu faktorium. O vienok tuo didžiausiu faktorium mes taip mažai tesirūpiname. Ir delto tai mes neturime dvasios milžinų, kiltų vadų. Dvasią auklėjame!

J. K.

Reginys iš kariškosios amunicijos dirbtuvių Prancūzijoje.

DIDKUNIGAİKSTIS ATSTATYTAS. CARAS VADOVAUJAS RUSŲ ARMIJOMS. RUSAI KAI KUR PERGALI VOKIEČIUS.

RUSIJOS ARMIOSE PERMAINOS.

Netikėtai praėjusia savaitę tapo paskelbta, kad Didkunigaikštis Mikalojus, nuo pradžios karės vadovavęs rusų armijoms, tapo perkeltas į Kaukazo karės laukus, arba, geriau sakant, prašalintas nuo vietos. Kadangi Didkunigaikštis buvo populiariškas ir nesirado panašaus kito, kuris galėtų užimti jo vietą — pats caras apsisukė vyriausiuoju kariuomenės vadu.

Del tos permainos daroma visokių spėliočių. Vienu spėliojama, kad Didkunigaikštis prašalinta dėl rusų armijų nepasisekimų, kitų kalbama apie Rusijos atskirą su Vokietija sankaiką, trečių vėl — būk caras nejuokais pradėjo bijoti Didkunigaikščio didelio išgalėjimo ir tt. Bet arčiausia bėne bus spėjimas, kad caras norys ingyti daugiau garbės. Mat, spėjama, rusų armijos pradeda tvarkytis ir rengiasi priešus nugalėti. Taigi, jei rusams pasisektų vokiečius ir austrus sumušti, caras liktų didvyriu. Kad tas spėjimas turi šiek tiek pamato, nurodoma į rusų pergalės Galicijoje.

RUSAI LAIMĖJO TRIS MUŠIUS GALICIOJE.

Nors rusai turi Galicijoje užėmę nedidelį plotą, bet carui paėmus vadovavimą, ant to ploto rusų laimėta net tris sykius. Nuo visiško austrų sumušimo austrus ir vokiečius teišgelbėjo jų skaitlinga artillerija, armotos. Rusų ten pergalės visgi nemažos. Sumita apie 30 tūkstančių austrų ir vokiečių nelaisvėn, atimta keletas dešimtys kanuolių, nema-

ža kulkasvaidžių ir kitokios karinės medžiagos. Nurodoma ir dar į vieną apsišėkimą, būtent vokiečių žengimo pirmyn sustabdymą.

VOKIEČIAI ANT VIETOS TRYPIA.

Jau nuo senai vokiečiai vis taikosi paimti Rygą. Bet ima, ima ir vis negali paimti. Bandė ir iš jūrų pusės užpulti ir sausžemiu prisivaryti, bet vis be pasisekimo. Užėmė Kauną ir Gardiną, vokiečiai buvo pasinešę ant Vilniaus, bet ir ten nieko nebegali padaryti. Vietomis dagi atgal priversti trauktis. Kituose frontuose neperžengiamos girios, klampios balos ir rusų kariuomenės pasipriešinimas vokiečius visai sustabdė. O užėjus rudens lietus, ir keliams pablūrus, tikimasi, kad vokiečiams pasidarys visai nekaip. Bet tai ateitis parodys.

VAKARŲ FRONTE VEIK BE PERMAINŲ.

Kada Rusijos armijos stumdosi dešimtimis mylių, tuo tarpu Prancūzijos keliais sėkmingais pasivarymas jau didelis nuotikis. Daugiausia skelbiama apie šaudymosi iš sunkių kanuolių ir daugiaus veik nieko.

Vokiečiai buvo pasigyrę apie nemažą vokiečiams pergalę Argonnos miškuose, iš kurių jie taikosi užėiti tvirtovę Verdum iš užpakalio. Gyrėsi pasistumę prie klerio, armotos. Rusų ten pergalės visgi nemažos. Sumita apie 30 tūkstančių austrų ir vokiečių nelaisvėn, atimta keletas dešimtys kanuolių, nema-

čiams tas pasistumėjimas atsiėjo 100,000 vyrų. Štai kodėl vakaruose nelabai mušamasi: pradėk muštis, bema-tant kariuomenė liks sunaikinta.

Austrai su italais tebesipiečia po kalnus. Austrai nieko nelaimėja, o italai kada neda.

DARDANELIUS MANOMA GREITU LAIKU PAIMTI.

Italija galop apskelbė karę Turkijai. Berods, jau pasiuntė prieš turkus nemažą kariuomenę. Anglai su prancūzais irgi daugiau kareivių prieš turkus siunčianti. Su jungtomis spėkomis manoma nors prie Dardanelių įlaužti turkus. Artimoje ateityje pamatysime ką jie galės padaryti.

BALKANŲ PUSSALYJE.

Kariaujančioms valstijoms prisiėina nevien ginklais veikti, bet taip-gi ir diplomatijos keliu. Ypač visos diplomatinės pastangos dedamos vienon ar kiton pusėn pakreipus Balkanų pussalio viešpatijas: Rumuniją, Bulgariją ir Graikiją. Taktininkams ytin svarbu būtų, kad šios valstijos stotų prieš jų priešus. Už tai žadama joms naujų žemių teritorijų, visokių palengvinimų. Bet tos vis svyruoja: mat, prisibijo vokiečių ir austrų. Gudriausia elgiasi Bulgarija. Nuolat giriasi savo kariuomene, bet derybas varo su tais ir anais. Dabar pranešama, kad vargu ji stos karui, nes už dyką nuo turkų gaunanti nemažus plotus, su Adrianopolio miestu. Kitos ir į visas puses dairios.

Amerikos Žinios

REIKALAUJA ATŠAUKIMO AUSTRIJOS AMBASADORIAUS.

Suvienujų Valstijų valdžia susekė, kad Austrijos pasiuntinis d-ras K. Dumba stengė sulaukyti Austrijos pavaldinius, gyvenančius Amerikoje nuo dirbimo talkininkams amunicijos ir kariškųjų ginklų šios šalies dirbtuvėse. Prie šio suokalbčio prigulėjo gana daug žymesniųjų Austrijos ir Vokietijos atstovų Amerikoje. Prezidentas Wilsonas pareikalavo nuo Austrijos valdžios atšaukimo savo pasiuntinio, kaip peržengusio diplomatijos ribas. Taip-pat reikalaujama atšaukimo dar keleto kitų Austrijos valdininkų. Sakoma, kad prie suokalbčio artė stovėjo ir Vokietijos atstovai.

Nota, reikalaujanti d-ro Dumbos atšaukimo, jau pasiūsta Austrijos valdžiai per Suv. Valstijų atstovą Pennfeldą.

Amerikos spauda spėja, kad Austrijos valdžia nesutiks atšaukti savo atstovą. Tada, žinoma, turės įvykti pilnas diplomatinis ryšių sutraukimas tarp Suv. Valstijų ir Austrijos. Nuo laiko pasiuntimo notos d-ras Dumba nesiskaito daugiaus atstovu.

Gali būti, jog suirus diplomatinėms ryšiams tarp Amerikos ir Austrijos, Vokietija, kaip Austrijos draugė, irgi sutrauks ryšius su Amerika. Reikia tikėtis, kad gilesnių pasekmių iš tos laikinos suirutės nevyks. Viskas kas gali būti, — tai atšaukimas savųjų ambasadorių ir pertraukimas diplomatinio susinešimo tarp šių trijų viešpatijų. Tokie dalykai ir seniau berods įvykėdavo. Po ilgesnio nesusipratimų laiko, viešpatijos susitaikydavo geruoju ir visas plaukdavo sena vaga.

Svarba tik tame. Vokietijos ir Austrijos atstovai Amerikoje, ragindami savo šalių pavaldinius prie streikų, kišasi į Suvienujų Valstijų vidurinę politiką, kenkdamai šios šalies pramonijai ir prekybai. Amerikiečiai, kaip dideli biznio mylėtojai, nemaloniai sutiks vokiečių ir austrijiečių užmačias ir dar sykį turės prągą patirti, jog Vokietija per daug nori įsivyruoti kitų kraštų viduriniame gyvenime.

Pastaruoju laiku Amerikoje gana dažnai pasitaiko visokių streikų, amunicijos dirbtuvių spoginimų. Visą kaltę nuverčiama ant vokiečių agentų, pasiryžusių sutrukditi išdirbimą amunicijos talkininkams, Viskas tas labai amerikiečius erzina ir jie į vokiečius pradeda labai nemaloniai žiūrėti.

SUVJEN. VALSTIJOS SUSIRŪPINĖ MEKSIKAI.

Gen. Fred. Funstonas, Suvienujų Valstijų parubėžio tita Meksika komendantas, išleido paliepimą, kad Meksikos parubėžį, ypatinai Texas'e, Rio Grande upės pakrantaiais būtų įvesta kariškasis padėjimas. Tai priskyrimą išleisti priskakė Suv. Valstijų karės ministeris. Nuo šio laiko ty apeliinkų civiliška valdžia, ukininkų organizacijos, susitvėrusios tikslu, ginti savo turtą nuo Meksikos banditų užpuolimų, bus kontroliuojamos kariškosios valdžios. Priskyta visoms Suv. Valstijų piliečiams pranešti kariškajai valdžiai, kiek

pas juos randasi amunicijos, ginklų. Viskas tai daroma, kad padarius galą meksikiečių plėšikų užpuolimams ant Suv. Valstijų žemių. Suvienujų Valstijų sekretorius, p. Lansing'as pasakė, jog už keletos dienų bus išnaujo šaukiama Amerikos respublikų delegatų suvažiavimas, kuriame galutinai manoma pradėti Meksikos sutvarkymą. Spėjama, kad šaukiama konvencija stengsis surasti būdą, kaip galima būtų Meksiką nuraminti be kraujo praliejimo.

Meksikiečiai taip įsidrąsino, kad visai nepaiso nei Suvienujų Valstijų patarimų, nei Amerikos Pietinių respublikų nutarimų. Gaunama žinių iš Brownsville, kad Cavacos apeliinkėse meksikiečiai buvo užpuolę amerikiečius, bet tapo atmušti su dideliais nuostoliais.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS.

Gana smarkus žemės drebėjimas jautėsi San Salvadore ir Guatemaloje, Centralinėje Amerikoje. Salvadora miestai: Santa Anna, Sanzonata ir daugybė kitų labai nukentėjo. Iš Guatemalos pranešama, kad Jutiapos miestas, priskaitantis 12,000 gyventojų, visai sunaikintas. Kaip girdėti ir Meksikoje buvo jaučiamas žemės drebėjimas.

NAUJA AMUNICIJOS DIRBTUVĖ.

Neužilgo Gary, Ind. atsidarys naujai pastatyta darymo ir kariškos amunicijos dirbtuvė, kurios pastatymas kaštavo 1,000,000 dolerių. Naujoji dirbtuvė priguli "The United Steel Corporation" kompanijai.

ITALIJOS ATSARGINIAI VAŽIUOJA Į KARĘ.

Italijos atsarginiai šimtais apsidžia Suvienujų Valstijas, skubindami į savo tėvynės kovos su priešu. Per New Yorko uostą išplaukė ant pasaziurinių laivų keli tūkstančiai italų. Iš vienos tik Chicago miesto išvažiavo Italijon 2500 italų rezervistų.

VOKIEČIŲ POLITIKA.

Vokietija, kaip iš visa ko matyti, nenori kivilė su Suvienujomis Valstijomis, bet ir reikalavimų Amerikos nemano pildyti. Paskutinė Vokietijos nota, priskyta Suvienujų valstijų valdžiai "Arabico" nuskandinimo reikale, aiškiai parodo, jog vokiečiai veda nešvarią politiką. Jie stengiasi savo veikimą išteisinti labai neaiškiais faktais ir nuskandinimu "Arabico" privesti prie menkniekių.

Dar neseniai vokiečių pasiuntinis gr. Bernstorffas prisižadėjo Suv. Valst. sekretoriui Lansingui visą dalyką nuodugniai iširti ir patenkinti Amerikos teisotus reikalavimus. Dabar vokiečiai kitaip prašeko. Tuo tarpu paaiškėjo, kad "Arabico" nuskendo ne nuo minos, bet nuo povandeninio laivo torpedos. Aišku, kad vokiečiai im atieity visai nemano skaitytis su Amerikos reikalavimais, bet savo nešvarią politiką taip mano dalykus pavesti, kad reikalai trauktųsi kaip galima ilgiau ir niekas prie jų negalėtų prikibti.

Žinios iš Lietuvos.

Kupiškio ir Panedžio miestai išdegę. Sudėję taipgi Kauno miesto miestelis ir abiejų miestelių ir sodžiai pagal šventąją upę labai nukentėjo. Išdegę Vidūškiai. Anykščiai degė 3 dienas. Mūšiai dabar eina tarp Panevėžio ir Aukšmėgės. Kai kurie miesteliai tame tarpe eina per rankų rankas. Toliau žmonės tiek galėdami kelia ant vietų. Išvažiavo visi sentikiai ir rusai atėjūnai, taipgi dvarponiai. Pastaruoju laiku žydai pasidarė labai baigę. Pirmiausia budo juokias iš bėgančių žmonių dabar gi išgirdę apie priešo artinimąsi, bėga patys pirmieji. Pabėgėliai pripildyta Vilniaus gubernija, tarp Kauno ir Vilniaus ypatinai švenčionių ir Trakų pavietai. Čionai Lietuvių Komitetas atidarė savo maitinimo vietas. Kai kuriuose miesteliuose k. va. širvintų, maišiogalos, Musninkų, Žaslių, Kernavos, Čiobiškio, Joniškių ir kitur.

Kauno valdiškosios įstaigos perkelta į Bobruisko miesto gubernijos. Kauno gubernatoriaus gyvena Ežerėnuose (N. Aleksandr.).

Latvių pabėgėliai ir išvartę. Ji tebeplūsta per Rygą Lubano gatve ir keliu. Daugybė gyvulių nušautų ir išbadėjusių krūtinė. Kritusių gyvulių pilni vieškeliai. Dauguma pabėgėlių plaukė ant kelio gyvulių ir čiapat, išskrodė vidurius, vežasi mėsa.

Smarvė nuo puvantį grobį ir kritusių gyvulių skleidžiasi po visą aplinkę. Daug krūtinė kariuomenės rekvizitų gyvulių. Tveriamoji organizacijos vieškeliai valyti nuo kritusių gyvulių.

Pabėgėliai po keletą savaičių nemainę drabužių, gyvena ant vežimų ir po jais, aptekę gyviais. Vaikai serga kokliušais ir visokiomis kitokiomis lygomis. Pastaruoju laiku atsirado kruvinė ir girdėti choleros atsitikimai. Kas bus, kai užstos ruduo?

Latvių laikraščiai nesilaikė skundų ant pabėgėlių nežmoniško, kad jie nugalėtojus stovint laukus ir pievas, palikdami pakelį juoda žeme. „Jaun. Sin.“ išspausdino atsisakymą ir Kuršo pabėgėlius, kad pasigalėtų svetimų laukų ir tyčioms jų neįskaitant, pasitenkinti joms pavidamomis pievomis. Atsisakymas nedaug tegelbsti. Prieš pabėgėlius ir dar kai kas urdė.

Mirė Vladas Juodisius. „L. Žinių“ bendradarbis ir šio laikraščio šalininkas, liepos 29 d. miesto ligoninėje Žvėryne. Prieš pat mirę atliko duosytį šv. išpažintį ir ir aprūpintas paskutinis šv. Sakramentais atsisakė su šiuo laikinu pasauliu. Šv. Mikalojaus klebonas kun. Vl. Jazukevičius nulydėjo liepos 30 d. ir Rėvy kapines ir ten palaidėjo.

Del varpų. Karės metu, tose vietose kurias apima karės stoviai, nuimami nuo visų bažnyčių, cerkvių varpai, kad vokiečiai užėmę tą šalį varpais nepasinaudotų karės tikslams. Daugelyj vietų jau varpai nuimti ir Rusijon išvežti. Yra jau įsakymas nuimti ir Vilniaus bažnyčių varpus. Varpai bus išvežti Maskvon ir po karės vėl sugrąžinti. Parapijos nuo kiekvienos parapijos turi teisę išrinkti po du atstovus palydėti varpus, ten kur bus išvežami. Kelias atstovams dovanai. Galima bus išvežti varpus palikti prie kokios nors bažnyčios.

Lenkų laikraštis „G. Codzienna“ ramina vilniečius, kad ramiai užsilaikyti išvežant varpus, nes varpai, kaip ji sužinojus iš tikrų šaltinių, nebūsią pedlejami. Mat, vilniečiai buvo nemaž susirūpinę del varpų. Buvo mieste tarpe minios klausios kalbos, kaltinančios dvasišką vyresnybę del varpų išvežimo. Bet liepos 2 d. visose bažnyčiose buvo išaiškinta, jog varpai išvežami Anglijausioje Karės Vėdo įsakymu, kad vokiečiai nepasinaudotų karės tikslams.

„G. Codzienna“ ramindama vilniečius tarp kitko sako: „Manome, jog protas apgalės jausmus ir mūsų žmonės nusiramina

del tolimesnio varpų likimo, nesipriešina įsakymo išpildymui“.

Trūksta smulkiųjų pinigų. Pasakutinių laikų Vilniaj buvo pertrūkę smulkiųjų pinigų, popierinių pinigų negalima buvo išimti. Kiek pastebėta, smulkieji pinigai buvo slepiami. Policija nubaudė keletą tokių gudruolių, kurie tarėdami smulkiųjų pinigų, neperejo mainyti ant popierinių.

Išvažiavo Voronežan „Saulės“ kursai, Vilniaus gimnazija ir bent keletas šimtų lietuvių jaunomėnė-mokslėvių. Su jais išvažiavo ir kun. kan. Olševskis.

Iš Lietuvos, vokiečių užimtos. Kas dedas pas lietuvių, kurie paliko po vokiečiais mažai teizome. Vienok mums norėtis apie juos šitą sužinoti, bet mažai tegauame apie juos žinių. Kitą syk, atbėgę iš anapus vokiečių apsikisimū, mums šitą papasakoją.

Vienas ūkininkas nuo šakių buvo atvykęs Vilniun, mokinio atsiimti. Jisai mums šiek tiek ir papasakojė. Naumiesčio pavieto dalis jau beveik nuo karės pradžios pakliuvo į vokiečių rankas. Vokiečių ramieji gyventojai atidavę iš Vokietijos ir skriausdavo lietuvių: pasiimdavę ko jiems reikdavo ir su grobiu atgal grįždavę. Tuomet lietuvių pasikundę vokiečių komendantai. Komendantas pasakė, gali tokius svečius lazdomis pavaišinti. Jie taip ir padarė.

Ramieji vokiečių gyventojai liūdesi laikyti, bet užtai jų papirkė kariniais pradėję dar labiau lietuvių plėkšti. Tuomet lietuvių antrą syk pasikundę komendantai. Komendantas davė jiems sargybą, kad juos saugotų nuo plėkščių.

„Žiburio“ mergaičių gimnazija ir jos vedėjas kun. Gustaitis apsisistoję ne Mogileve, kaip buvo ketinama, bet Sienno mieste, Mogilevo gub.

Žemaičių Kalvarija. Vokiečių užpludimas suardė ir šio ramaus kampelio gyvenimą. Nors netaip senai tas atsitiko, bet visi žmonės jau lyg apmirę, veidai išblyškę, nelinksmi. Visi laukia karės galo. Vokiečiai šeiminkauja kaip nori. Nuostabu, kad vokiečių tvarkingumas apreiškia visame kame. Jie kai užsisėda kokį sodžį, tai ir baigia jį iki galo. Sakysim, iš mano artičiausio kaimyno (jis kito sodo džiaus) atėmė geruosius arklius, karves, grūdus, varo į „furnas“ — vežk juos iki Klaipėdos. Na, o iš manęs atėmė tik avižas. Jaunimo mažai teisėm, tik Telšiuose buvo įsakta susirinkti vyrų nuo 17 iki 20 metų. Juos išvarė Vokietijon, išviso apie 90 vyrų. Mūšij buvo apie Žemalę, Rupeikius. Nigronė. Apie Plinkšės dvarą (apie 8 verstai nuo Sėdos) ir dažnai šaudosi žvalgai. Kasdien armos gaudžia visose pusėse kaip kokius graistinius. Vokiečiai čia vis nesieka. Daug jų nuskendo Pašerkšnės prūdė (tarp Sėdos ir Tirkšlių). Per Kalvariją veža daug sužeistų ir belaisvių. Vokiečiai sako, kad jie čia ir patys pražus ir arklius paibais. Labai vokiečiai pyksta ant Anglijos už vilčių mėtymą iš laktystuvų (?) ir už jų ketinimą vokiečius badų numarinti. Jeigu vokiečiai prabus pas mus dar porą savaičių, tai mes galime paibai visą duonėlę valgyti. Daug jau pabaigusiu. Derlius, matoma bus blogas. Lietaus sniegiu ištirpus nebuvo, delto rugių, beveik visai nėra, vasarėjus iškaito, o dobilių rodos nebus ko piaufti.

Labai bloga, kad negauname jokių laikraščių, taigi nežinome, kas kitur dedasi. Kankinamės mintimi: kas bus toliau. Kiekvienas stengiasi paslėpti savo turtą, geruosius arklius slapsto krumuose. Toks tai mūsų gyvenimas su vokiečiais.

(Iš Lietuvos laikraščių).

SĖLPKIME LIETUVŲ AUKO D. AM. TAUTOS FONDUI

Iš Liet. Gyvenimo Amerikoje.

BROOKLYN, N. Y.
Bandysiu šitą parašyti apie Brooklyną jaunimą. Čia, kaip visur, žinoma, randasi daug lietuviško jaunimo. Yra gana veiklaus, bet dauguma dar laikosi nuosilais nuo viešojo gyvenimo. Nedaug dar rasime brooklyniečių tarpe, kuriems ištikrųjų rūpėtų apsvietimas ir dailė.

Išplengva mūsų jaunimas tvarkosi, bet dar silpnai, anuomet čia susivėrė Lietuvos Vyčių kuopa, prie kurios įsistėję. Blaivybės skyrus. Tai gana malonus apsiirakimui Brooklyną jaunimo gyvenime.

Apie jaunimą rašant, reikia paminti „Harmonijos Chora“, kura gana daug veikia dailės srityje. Nežilgo choras mano statyti scenoje operą: „Velnias Išradėjas“. Jau nuosnai choristai rengiasi prie šios operos.

Buvo Brooklynas ir kitas geras choras, bet po kokių tai nesuipratimų išnyko. Nežinia kodėl nustojo veikti. Kanklių choras, labai brooklyniečių mylimas.

Lankėsi pas mus su prakalbos žinomas lietuvių kompozitorius p. St. Šimkus. Prakabos buities partentose keliose vietose ir visur gerai nusiskė. Kalbėtojas savo minčių švelnumu ir kalbos aiškumu sukelė klausytojų kruatinę daug prakilių jausmų. Labai geistina, kad visose lietuviškos kolonijose apsilankytų p. St. Šimkus.

Reikėtų lietuviams pasirūpinti šiuomi dalyku ir padėti svarbiausią Lietuvos šelpimo darbą, Lietuvos Draugijos atstovai, p. St. Šimkui.

Adats.

HARTFORD, CONN.

St. Šimkano prakalbos.

Pas mus buvo atsilankęs „Lietuvių Draugijos“ nuo karės nukentėjusiems šelpiti“ atstovas, p. St. Šimkus. Rugsėjo 3 diena, š. m., p. St. Šimkus laikė prakalbą apie Lietuvos vėgėjų padėjimą. Kalbėtojas perstėdė kun. G. Ambotą, pasikildamas parengtųjų prakalbų tikslą ir žadindamas žmones prie duosimuo tėvynės reikalams. p. St. Šimkus kalbėjo apie karės baisenybes: kaip ši karė nukriusdavo lietuvių, kiek daug žmonių žuvo karės laukuose.

Aukų surinkta 160 dol. 10 c. Ankoje visi, kiek kas galėjo. Žmonių prakalbose atsilankė ne daugiausia, bet tie patys, pasiklausę kalbėtojo jautrių pasakojimų, šelpė, kaip išmanė Lietuvą. Po prakalbų buvo deklamacijų ir dainų. Dainavo bažnytinis choras, vadovaujant p. V. Kancelerij. p. St. Šimkus patarė jaunimui apsieiti šiame vakare be kokių, nes tokia liūdnamo momente, kaip dabartinis Lietuvos padėjimas, nesusaug būtų linksmintis šokiais. Taip vakaras ir užbaigė.

S. K.

SIOUX CITY, IOWA.

Ačiū Dieviui ir pas mus žmonės pradėjo judėti ir šitą veikti. Tiesa, dar visas darbas labai išplengva eina, bet jau šiek tiek tokios pasekmės matyti. Šis tas ir viešai daroma.

Perėitę sekmdienį buvo parengtas piknikas. Puikiai nusiskė. Žmonių susirinko daug. Pelnio parapijos naudai liko apie porą šimtų dolerių.

Sekmdienį, rugsėjo 5 dieną įvyko parapijos susirinkimas, per kurį nutarta bažnyčios statymo darbą pavesti tam kontraktoriui, kuris pigiausia apsiims tą darbą, atlikti. Bažnyčios ir klebonijos planai jau išdirbti. Viskas pagal planus, bus daroma paprastai, be jokių pagrazinimų, kas sutauptų mūsų parapijai jei ne tiksluostandį, tai nors kelius šimtus dolerių.

Pats statymo darbas atsisie apie 26 tikštandžių dolerių.

Galima tikėtis, kad su Dievo pagalba susilaikysime apie Naujus Metus savo bažnyčios ir klebonijos.

E. M. C.

MONTREAL, CANADA.

Lietuvių šv. Kazimiero draugijos artistai-mėgėjai rugsėjo 5 die-

na, š. m., sulosė dramą „Genovaitė“.

Šią dramą mažko nevis lietuvių pažįsta: vienai ją matė scenoje, kiti yra skaitę, treti bent girdėję apie ją. Tai yra vienas iš puikiausių lietuvių veikalų.

Lietuvių šv. Kazimiero draugija jau antrą syk stato scenoje „Genovaitė“. Nieko negaliu pasakyti apie pirmąjį „Genovaitės“ atlošimą, nes joje nemažiau, bet šį kartą galima drąsiai visą vaidinimą priskaityti prie nenusisekusių. Artistai neapasirodė, publika dar blogiau užsilaikė, taip kad iš vakaro galėjai išsinešti labai nemalonius įspūdžius.

Tankiai laikraščiuose rašoma apie vakarų draugijų susirinkimų betvarkes. Raginama žmones prie kultūriško užsilaikymo. Bet tas mažai gelbsti. Matyti, kad mūsų lietuvių nemori dar klausyti gerų patarimų ir kiekvienas veikia pagal savo nuovokos.

Dažnai už pamokinimą tenka užgirsti: — Nepatinka, išsinešk lauk! Ir geriausius norus turėdama žmogus neįsineškia ir traukia nuo tokių lietuvių šalin.

Bet, grįžkime prie vakaro, šiek tiek malonesnį įspūdį padarė vietinis lietuvių parapijos choras, kura sudėmavo keletą tautiškių dainų. Ypač gerai išėjo: „Jau tinėse daug prakilių jausmų. Labai geistina, kad visose lietuviškos kolonijose apsilankytų p. St. Šimkus.“

Žmonių ant vakaro apsilankė daug. Nors darbai čia neapė eina, bet mūsų žmoneliai nesigali pinigų geriams tikslams.

Surengime vakaro daugiausia trisdešio padėjo vietinis klebonas, kun. J. Vyšniauskas.

Vištinkas.

STOKESVILLE, PA.

Nors čia nėra lietuviškos parapijos, visgi turime lietuvių kunigą, kura klebonauja maišytoje iš lenkų, slavų, chorvatų, lietuvių, italų ir anglų parapijoje. Šios parapijos klebonu yra kun. Ig. Abromaitis.

Lietuvių šeimynų čia prikaikaitoma apie trysdešimt. Kai kuriuos iš jų yra pasiturinčius, gyvena nuosavuose namuose. Lietuviški draugijai Stokesville nėra. Dauguma sykesvilių priklauso prie Du Bois, Pa. lietuviški draugijai. Šiame mieste lygi yra dvi parapijos. Abiejose šv. mišios laikomos kas nedėliadien.

Kun. Ig. Abromaitis mano šį rudenį pastatyti Stokesville naują svetainę, kurioje iki laikui būtų laikomos pamaldos lietuviams. Kada bus pastatyta bažnyčia, ši svetainė bus paversta į parapijinę mokyklą.

Sykesville labai reikalinga nauja bažnyčia. Senosios bažnytelės per daug pakrikę ir permažos reikštis talpindamas korespondento metesindamas žinias, nieko nesako apie jų atitaisymą.

Kaip ten nebūtų, skriuda nuo karės nukentėjusiems lietuviams padaryta didelė žmonės beskaitydami p. J. Šilksparnio korespondencijas, pradėda abejoti apie patį šelpimą ir šaliau žūti į visą dalį.

Žinoma, dauguma Clevelando lietuvių neatkreips atidos ir rems Tautos Fondo toliau. Clevelandiečiai ir dabar, laiks nuo laiko aukodami Lietuvos varguliams po kelius dolerius, paredo, kad jiems daugiau apeina Tėvynės vargai, negu kokio ten J. Šilksparnio nepamatuoti užmetinėjami.

Prasioktelis.

BROOKLYN, N. Y.

Pas mus daug triukšmo sukėlė p. L. Grikštas, kura laikydamas prakalbas gatvėse, nemažai naujų papasakoja klausytojams. Pastaruoju laiku ponas Grikštas užsipašindė ant „Lietuvių Draugijos“ atstovo, p. St. Šimkaus, priakirdamas jam „baisias“ nomėdas. Sulig „L. Grikštas“ žodžių atstovą gausas „commission“ nuo Rusijos caro.

Rugsėjo 5 d. p. Grikštas laikė prakalbą prie Roebing gatvės. Taip kitko pasakė, kad St. Šimkus gausas nuo caro kokias tai mokėstis. Toliau kalbėtojas užsiminė ir apie kun. F. Kemėšį.

Sakė, kun. Kemėšis Lietuvoj žmones žudęs ir, nuo raso pabėgęs į Ameriką, dolerius į kišenes krauna. Žmonės, besiklausydami Grikšto „pasakojimų“, girdžiai juokiasi iš garsaus kalbėtojo dar „garveanių“ mali-malenų.

Po prakalbų keletas iš klausytojų paklausė, ar tikrai jis gali priparodyti, kad St. Šimkus gausas nuo caro „commission“. Žadėjo tą padaryti.

Lauksime pono Grikšto darodimų.

Publikos prakalbose atsilanko po 40—50 ypatų.

F. Povilonis.

CLEVELAND, OHIO.

Rugsėjo 6 d. (Labor Day), š. m., šv. Jurgio bažnyčioj buvo net šepytynios lietuviškos vestuvės. Kun. J. Halaburda, surišęs moterystės ryšiu jaunavedžius, paraginavo visus sudėti kiek aukų nukentėjusiems nuo karės lietuviams. Aukų surinkta 50 dol. 30 c. Iš viso iki šiai dienai Clevelande surinkta aukų per vietinį Tautos Fondo skyrių 1181 dol. 31 cen. Iš tų aukų 700 dolerių įsta 9 d. kovo š. m. Tautos Fondo išdada. Clevelandiečiai už taip gausias aukas nuvargintieji lietuviams priklauso didelė garbė.

Neperseniai Jonas Žilinskas, prisidengęs I. Šilksparnio slapyvardė, paskelbė „Amerikos Liet.“, kad Clevelande surinktos Tautos Fondo aukos neperduotos į šio fondo idą, bet gni su ramiai vietiniame banke.

Melagingos žinios paskelbtos Jono Žilinsko-alias J. Šilksparnio, geroai sutrukdė šelpimo reikalą. Vietinio Tautos F. skyriaus valdyba kreipėsi pas „Amerikos Lietuvį“, prašydamas pataisyti nemalonį klaidą. Tautikslui net buvo pasiūta „Amerikos Lietuvos“ redakcijai čekis „Fae Simile“, kaipo darydams, kad pinigai, surinkti nukentėjusiems nuo karės lietuviams, seniai pasiūti Tautos Fondo idą.

(Gavome nuo Clevelando Tautos Fondo skyriaus The Cleveland Trust Company čekį „Fae Simile“, sulig kurio aiškiai matoma, kad clevelandiečiai išsiuntė 700 dolerių T. F. išdindinkui p. B. Vaisnorai kovo 9 d. 1915 m. „Draugo“ redakcija.)

„Amerikos Lietuvos“ ne tik kad nepataisė paklaides, bet dar per kelius numerius stengėsi darodinėti kun. J. Halaburdos nemandumą, nedžentelmoniskumą, nieko nesakant apie pačią klaidą. Beto antrą syk tame laikraštyj tilpo ne teisinga Jono Žilinsko, alias J. Šilksparnio, korespondencija. Matyti, kad „Amerikos Lietuvos“ daugias apeina p. J. Šilksparnio neteisingsos žinutės, negu Lietuvos reikalai. Tas laikraštinis talpindamas korespondento metesindamas žinias, nieko nesako apie jų atitaisymą.

Kaip ten nebūtų, skriuda nuo karės nukentėjusiems lietuviams padaryta didelė žmonės beskaitydami p. J. Šilksparnio korespondencijas, pradėda abejoti apie patį šelpimą ir šaliau žūti į visą dalį.

Žinoma, dauguma Clevelando lietuvių neatkreips atidos ir rems Tautos Fondo toliau. Clevelandiečiai ir dabar, laiks nuo laiko aukodami Lietuvos varguliams po kelius dolerius, paredo, kad jiems daugiau apeina Tėvynės vargai, negu kokio ten J. Šilksparnio nepamatuoti užmetinėjami.

Mažutis.

EASTON, PA.

Parapijos prakalbos.

Rugsėjo 6 d. pas mus įvyko parapijos susirinkimas ir prakalbos. Kalbėjo kun. A. Milukas. Plačiai kalbėtojas pasakiojo apie lietuviškas nepigulkybes ir kokią blėdim jos atneša mūsų žmonėms. Klausytojai pilnai buvo iš prakalbų patenkinti.

Po prakalbų, toj pačioj svetainėj atsibuvo parapijos susirinkimas. Pirmučiausia parapijos nutarė vienbalsiai prafalinti iš

parapijonų skaičiaus buvusį pirmininką ir kasierį, kurie nuolat trukdė darbą ir visokių lermus keldavo. Po to buvo svarstymas daug kitų dalykų. Tikimos, kad nuo šio laiko pas-mus įvyks pavyždinga tvarka ir Eastono lietuvių pradės daugiau rūpintis savo reikalais. Šiaip jau eastoniečiai juda.

S. J. Zansytis.

AKRON, OHIO.

Pavyždingos krikštynos

Pas Andrių Daunorą rugsėjo 5 d. buvo didelės iškilmės. Daugurios susilaukęs kudiokio, iškėlė puikias krikštynas, sukviesdamas jas savo kaimynus, draugus ir pažystamus.

Graziai linksminosi svieteliai. Už skanias česnas linkėjo tėvams ir kudiokiui pasisekimo gyvenime. Lietuviškių dainų garai maloniai skambėjo visame būte. Tautiški žaislai vieni kitus mainė.

Beždžiant ir bedainuojant prisitartino ir vakaras, apie 9 val. jaunus kūnas prašo svetelius prisėsti už stalų, nes turis tą tai labai svarbaus pranešti. Susėda visi ir nekantraudami laukia, kokį čia šposų iškurs kūnas — geradėjas. Neveltų — gi jis svetelius susėdino!

Kada viskas aprimo, kumas paaiškino susirinkusiems sveikimo įvykusių iškilnių priežastį, pasigėrėjo visų linknumu.

„Paaklaus, užbaigdamas kalbą, jautriais žodžiais priminė visiems apie Lietuvos vargus.“

Paragino svečius prisidėti galima auka prie sumažinimo vargo nuo karės nukentėjusių brolių ir seserų lietuvių.

Dauguma karštai pritarė tam sumanymui. Atsirdo ir priešingų, bet tuos numalšinta. Prakildaus darbo negalėjo niekas sutrukditi. Sumesta aukų 5 dol. Ankojo p. 1 dol.: St. A. Daunoras ir Šim. Muekus; 50 centų: A. Daunoras, M. Dirkenė ir S. J. Škarmulis; po 25 centų: F. Ratla, Malasauskas, Raz. Žvirblinė, V. Denbinskas, N. Vaitkevičius ir P. Talabas; po 15 centų: A. Žvirblukas.

Kūnas gražiai padėjojo už aukas ir pažymėjo, kad tuos pinigus ankojo ne kas kitas, kaip tik tos iškilmės kaltininkas-mažas vaikelis. Iš jo priežasties surinkta graži auka, tadgi palinkėta naujam piliečiui būti naudinga ateityj Tautai ir Bažnyčiai. J. Škarmulis pinigus pavesta St. A. Daunorui, kuris turi ir daugias surinkęs pinigų, kuriuos sumete akroniečiai, jam berenkant parąšus po peticoja.

Neklysiu sakydamas, kad Akrono buvo tai pirmos tokios pavyždingos krikštynos. Būtų geistina, kad visi amerikiečiai pasėktų šį pagirtinę pavyždį. Laikas jau būtų vyti lauk iš krikštyjų ir kitų balių bačkutes ir „džagus“.

N. V. Sekretorius.

MONTREAL, CANADA.

15 d. rugpjūčio, pasiūlius A. Baltušui, įsikūrė čia Lietuvos Informacijos Biūro skyrius. Skyrius ikišiol patalpino straispius, aiškinančius Lietuvos praeitį ir dabartinį jos dalyvavimą platus pasaulio gyvenime, penkiuose numeruose prancūziškų vietinių laikraščių ir dviejose angliškių. Kapitalo turi 13 dolerių. Reikia priminti, kad šv. Kazimiero draugija paaukojo 5 dol. ir šv. Onos 3 dol.

Kun. J. Vyšniauskas.

SIOUX CITY, IOWA.

Rugsėjo 7 dieną lietuvis Jonas Papievis, gyvenantis prie Leech gatvės, nušovė prie savo namų vilką.

Štai kaip tas atsitiko. Po pietų, Papievio vaikai begėdinėd ant kalno, pamatė pamiskėj kokį tai rudą žvėrį. Manydami, kad tai kiškis, parbėgo namo ir pasakė tėvui, buk užtik miegantį kiškį. Papievis pasiėmęs šunis ir šautuvą nuėjo pasidaryti tojo kiškio. Pasirodė, kad tai būta ne kiškio bet vilko, už kurio nušovė J. Papievis gavo iš miesto 20 dolerių.

Kaip matote, buvo tai geras žuikis J. Papieviui.

Vilko Matės.

CLEVELAND, OHIO.

Rugpjūčio 27 dieną netikėtai gavome žinią, kad grįždamas iš Waterbury, Conn. nuo moksleivių kongreso, pakelį, užvažiuoją į Clevelandą p. J. Kaupas, „Draugo“ redaktorius. Vietinė Vyčių kuopa, norėdama sutikti sveit, sumanė surengti greitai laiku, t. y. ant rytojaus, šeimyniską vakarėlį su mažu programmu. Pagrindiniai vakarėlio sutikė dalyvauti ir L. T. Benas (dalyvavo ne visas, truko laiko pakvietimui). Iš vakaro buvo pranešta Vyčių nariams, kad susirinktų paskirti laiku svetainėje. P. V. Greičius pagamino programą dainų. Atvykus į svetainę p. J. Kaupui, benas pirmutinis savo melodijomis pasveikino sveit. Paskum Vyčių maišytas choras, vedamas p. V. Greičiaus, uždainavo. „Pavasaris Tėvynėj“. Po dainai p. J. Kaupas pasakė gražią prakalbą išrodindamas pudingumą Vyčių organizacijos ir skatinio jaunimą, kuris dar neprisitęs, rašytis ir žengti pirmyn po Vyčių vėliavą ir obalsu — **Peus et Patria**, kad galėtumėte pasirodyti svėtimtaučiams, kad mūsų jaunimas spartiais žingsniais žengia prie prakilių idėjų. Kalba buvo įspūdinga ir labai visiems patiko, taip kad rankų pljūmų nebuvo galo.

Toliau p-lė V. Ignatavičiūtė dainavo solo „Kur bakažė samoneta“ ir „Užsimąjęsiu megelon“. Vyrų kvartetas sudainavo „Zvaigždėles“ ir „Bagdžin Marš“. P-lės Z. ir M. Bagdžinaitės dainavo duetą „Vilija“. Maišytas kvartetas dainavo „Mėna garsas nuo rubežius“. Tarp dainų buvo ir deklamacija. Ant galo choras sudainavo dvi daini „Tegyvuoju mūsų tautai“ ir „Eisim, broliai, namo“. Po to sekė šokiai ir tautiški žaislai. Atsiveikinant su p. J. Kaupu, visi sustojė uždainavo „Sudiev draugės, sudiev draugai“ ir linksmiai išsikirstė. Apart narių buvo nemažai atsilankusių svečių šios vietos jaunimo. Gaila tik buvo, kad p. J. Kaupas ankščiau nepanešė, apie savo atsilankymą, per tai negalėjome surengti didesnio programos. Visi Vyčių nariai labai patenkinti atsilankymu p. J. Kaupo, kuris pridavė daugias energijos, entuzijazmo darbui, eiti pirmyn su visos Amerikos jaunimu. Labai norėjome sveit pasilaikyti dar rytojui (ant rytojaus buvo surengtas vakaras šv. Jono draugijos), bet, ilgą laiką nebuvo namie, skubėjo prie savo užsiėmimų.

Sirdinga padėką siunčia Clevelando Vyčiai p. J. Kaupui už atsilankymą ir pasiūlymą nors menkų darbų. Clevelando jaunimo.

J. Melutis.

MONTREAL, CANADA.

Čeraiukaitė — Jonulienės rolėje. Tarpe aktų buvo deklamacijų. Deklamavo p. A. Slavinskis „Atbuskimi broliai“, p-lė V. Ignatavičiūtė „Kalnys“ ir M. Simonis „Laiškai ir tėvynė“. Po vaidinimų maitystas choras, vedamas p. V. Greičiaus, uždainavo „Vyčių himną“. Vyčių kvartetas sudainavo „Bet kas?“

P. A. Kimutis, vietinės šv. Jurgio parapijos vargonininkas, akompanuojantis pianui, atliko savo originalų solo „Pasiliginas tėvynės“, p-lės V. Ignatavičiūtės ir Z. Bagdonaitės dainavę duetą „Serenadą“, V. Greičiaus skambino pianu solo „Audrą“. Paskui Vyčių kvartetas sudainavo dvi dainas „Vyčių Maršą“ ir „Onytė“ ir ant išsukimo „Žvaigždėlės“. Ant galo choras sudainavo „Vyčių kareivių Maršą“ ir „Pavasaris Tėvynėj“. Visos programos atlikta puikiai. Pažymėti reikia, kad visas programos, kaip eilės, dainos ir prietektos joms gaidos, — vis tai kuopos narių originalai. Tame ypač pasižymi p. V. Greičius. Jo triušis kuopai netrukta dainų ir kiekviename surengtame vakare publika išgersta naujų dainų. Visą vakarą griežė L. T. Benas. Šiame vakare patėmijau, kad šokta daugiausiai lietuviški šokiai. Bene bus tai nuopelnas p. K. Bučaus didelio Vyčių mylėtojo ir beno dirigento. Galima tikėtis, kad laikui bėgant, Clevelande išnyks visai „tango“ ir „two steps“, o į jų vietą in eis dori ir tyri lietuviški šokiai. Nežiūrint, kad diena buvo negraži ir visa laiką lijo, bet publikos susirinko daug. Apart Clevelandiečių buvo atvykę iš Akron, Ohio Vyčiai, ir iš Alanso, Ohio. Mažai jaunimo. Garbė Clevelando Vyčiams, kad per tokį trumpą laiką gyvavimo pasirodė Clevelando publika, o taipgi ir plačiai visuomenei. Negėda pasigirti, kad Cleveland'o Vyčiai auga ir bujoja.

J. Meilutis.

KENOSHA, WIS.

Sutartinas lietuvių veikimas.

Labai retai laikraštį užėini žinantį iš Kenosos lietuvių viešojo judėjimo. Nė vienas gal pamanyti, kad kenosiečiai nieko neveikia ir nesirūpina visuomenės kais reikalais. Taip gali tik tas protauti, kas kenosiečių nepažįsta ir nebuvo su jais susidūręs. Ten veikiama neprasčia, kaip ir kitose lietuviškose kolonijose. Rengiami prakalbos, renkama auksa del karės nukentėjusiems lietuviams, rūpinamasi dailė: dainomis ir muzika ir atliekama begala daug kitų mažesnių ir didesnių madingų sumanymų. Vieni židžiu, kenosiečiai nepasilekia užpakaly gyveno, bet eina sykiu su juo tikrosios pažangos keliu. Kad geriaus apibūdintus Kenosos lietuvių veikimą, paminėsiu čia trumpai vieną iš jų gyvenimo maonų apsiirškima.

Rugsėjo 12 dieną, nedėlioje, Lietuvių Dramos ir dainos draugija „Birutė“ parengia prakalbą, pakviesdama iš Chicago porą kalbėtojų. Vietinės lietuvių parapijos svetainėje susirenka gražus būrelis žmonių, tarp kurių matyti skaitlingai atsilankusį jaunimą. Tvarka pavyzdinga. Ramiai sėdi žmoneliai ir laukia pasirodys kalbėtojai. Pirmas kalbėtojas, p. P. Mulevičius, „Draugo“ administratorius, aiškina apie spaudą, faktiškai nurodo spaudos galybę. Pažymi, kad spaudos žodis, nukreiptas blogon pusėn, inėsa mūsų gyvenimui daug neigiamų apsiirškimų. Iš kitos pusės nurodinėja, kad švari ir prakili spauda pakelia žmonių kultūrą, pralavina žmones ir tt. Viskas kalbėtojaus išdėstama ramiai be jokių rekavių, nieko nemeiziant, nei užgaumant.

Po prakalbos seka deklamacija. Paskiaus pasirodo ant estrados antras kalbėtojas p. J. Karosas. Tas pirmiausia primena apie Lietuvos vargingą padėją ir ragina susirinkusius prigelti lietuviams nukentėjusiems del karės. Čia tai ir pasirodė kenosiečių gerimorai ir savo brolių vargų didelis atjautimas. Nors žmonių buvo neperdaugiausia, aukų surinkta 21 dol. 51 c., kuriuos, kaip teko girdėti, žadama pasiųsti su se-

nias surinktomis aukomis į Tautos Fondą.

Po aukų rinkimo p. J. Karosas kalba apie Amerikos lietuvių viešąjį judėjimą, lietuvių susiskaldymą į sroves ir pasekmes iš to. Toliaus prieina prie organizacijų ir pataria visiems lietuviams dėtis prie draugijų, ypatingai prie tokių draugijų, kurios sykiu su pašela, auklėja jaunimov dvasią muzika ir daina. Kenosiečiams pataikė į širdį tas paraginimas ir, prakalboms užsibaigus, prisirše prie „Birutės“ 18 naujų narių. Tuomi prakalbos ir pats vakaras užsibaigė.

Dabar reikėtų pažymėti, kad Kenosoje lietuvių viskas veikiama ramiu būdu. Čia retai pasitaiko pėstynių tarp žmonių del nuomonų skirtumo. Priėjus kokiam svarbiam reikalui, visi moka veikti išvien.

Padėkime, kad ir aukų rinkimas. Visos Kenosos draugijos paskyrė po du atstovus, kurie sudarė komitetą renka prie kiekvienos progos aukas Lietuvai. To komiteto išdėtininku yra p. Jonas Trakslis, šviesus žmogus ir labai rūpinantis surinkimu kuo daugiausia aukų. Pas jį randasi jau apie du šimtų dolerių, kuriuos žadama, visiems susitarus, pasiųsti į Tautos Fondą.

Lietuvių parapijos reikalai Kenosoje gerai tvarkosi. Prie to daugiausia prisideda naujas klebonas, kun. A. Balinskas, kurs savo darbštumui ingijo kenosiečių tarpe užuojautą. Parapijos reikalai kas kart eina geryn. Pastaruoju laiku čia užvesta parapijinė mokykla, kurion iš pirmos dienos užsirašė 90 vaikų.

Į kenosiečių veikimą labai daug gyvumo inėsa p. H. Labanauskas, buvęs valparaisietis, kurs čia apsigyvenęs kiekviename naujame sumanyme ima dalyvumą ir skatina žmones prie darbo. Jis yra didelis „Birutės“ mylėtojas ir jos rėmėjas. Pažvelgus į visą „Birutės“ draugijos veikimą su jos gabiu pirminku ir nariais — išsineši malonų įspūdį.

Dar teko susidurti Kenosoje su viena simpatiška ypata, p. Pr. Stankumi, katalikiškųjų laikraščių platintoju. Jaunas tai vyras, kas, bet iš pirmo pamatymo matyti, kad darbštus ir mylintis apšvieta. Jis irgi inėina į skaičių nukentėjusiems del karės šelpimo komiteto narių.

Randasi Kenosoje ir daugiau šviesesnių žmonių. Tą gali patirti iš to, kad čia žadama tverti S. L. R. K. kuopa, Moterų Sąjungos kuopa, kurios sutvėrimu bene daugiausia susirūpinus p-ni Labanauskienė.

Plati dirva Kenosoje ir Lietuvos Vyčiams. Jaunimo, it giorie berželių. Skaisčių lietuvių ir apšviat. Būtų labai pageidaujama, kad kuri nors iš draugijų, kurion inėina daugiausia jaunimo, apsirinktų sau Lietuvos Vyčių vardą.

Linkėtina kenosiečiams ir toliaus ramiai dirbti visuomenės dirvoje, platinant tarpe savųjų tikrąją pažangą ir apšvieta.

Kenosiečių prietelius.

LIETUVIŲ DIENA.

E. MAHANAY JUNCTION, PA.

Rugsėjo 6 dieną, kuri taip suduodino Schuykill'o ir Northumberland'o apskrity lietuvių jau praėjo. Ji taip inžymi, kad reikalinga plačiau dirbtelti ir jos gerą pusę ir trukumus. Diena galima skaityti gerai pavykusia, tikėtai mažiau, kaip buvo tikėtasi. Žmonių suvažinavimas sutrukdė lietus ir kompanijos, ne davinios pigesnių traukinių. Susirinko bet-gi kokių 2—3 tūkstančių minia. Stebėtina, kad katalikios aplinkinės kolonijos mažai skelbėsi su taip prakiliu diena. Tokiame sakysime Shenandory: lietuviškiausiame ir artimaime mieste, kaip girdėjau, mažai skelbtasi gatvėse, o visai nepagrįsta bažnyčioje. Aplinkinių kolonijų rūpestingumas geriausia pasirodė iš surinkty programai apgarsinimui. Iš Mahanoy City yra 47 apgarsinimai, iš Mt. Marmel 32, o tuom tarpu iš penkis syk didesnis Shenandoah, kolonijos, kur vienų tik lietuvių salinų yra apie 300, programme tilpo vis vienai alaas bertainio pagarsinimas. Iš didelių taip-pat kolonijų

New Philadelphia ir Minersville's nesusirado nė vieno apgarsinimo. Iš kitų po vieną, du.

Bet eikime prie pačios Dienos. Iš pat ryto litoje ruoštais smarškiau, ruoštais lėčiau. Žmonės vis laukė nustoiant ir nesiskubino keliuon. Ligi piet žmonių parke buvo visai mažai. Bet štai debesy pradėjo švaistytis. Traukiniai ir automobiliai pradėjo atvažti vis daugiau svečių. Kol apsidairė, kol pasisveikina, pakalbėdai su vienu, kitu pažistamu, praėjo valandą ir kita. Merginos sukiniėjasi tarp žmonių ir šildo pirkti Tautos ženklelių ir vėliavėlių. Žmonės aukauja gana noriai. Kitas minkštesnės širdies vaikščioja apkarstytas visu pluoštu ženklelių.

Atėjo pirma, antra ir trečia valanda po pietų, nesimato vienok paskelbtų programoje lenktynių, nė base-bal, nė žaislų. Tik tai vienoje salėje girdėti muzika ir jaunimas trepsi, ant kalnelio dviejose vietose lietuvių pardavinėjama užkandžiai ir vienoje vietoje riogso loterijos ratas, prie kurio saukiama tyliai-tyliai. Apskritai maža paprasto gegužinės judėjimo, riksmo, triukšmo. Tame daug kalts vietos platumas. Žmonės perdaug išsisklaidė. Prie ežero gražesnėse vietose pariglintas anglių būdos su visuokiais smuguriais-pramogėlėm, o pačiame viduryje stovi klubas-smuklė, kur parko savininkai pardavinėja svaiginančius gėrimus, nepaisant uždraudimo. Ten daugiausia ir svietelio.

Apie trečią valandą lietuviai mėgėjai, slidinėjami po purvyną ir gerai nepataikydami pradeda lošti base-ball'ę. To purvyno visur perpilna. Apie base-balistus pradeda rinktis vis daugiau žiūrėtojų. Toje vietoje žada būti lenktynės. Pusiau keturių jos prasideda. Bėgikai sugrįžta visi apstakšė purvais. Pusantros mylios lenktynės laimėjo Žilionis iš Mahanoy City, Pa. Žmonės pradeda labiau indomauti, kaip pavyks merginų ir moterų lenktynės. Jukams ir kalboms nėra galo. Viskas tas vienok užsitiesia perilgai. Da turėjo būti sudovanoty daiktų loterija ir licitacija. Yra jau vienok po penkių. Shenandory choras nė iš šio, nė iš to pradeda nūfionoti savo numylėtą dainą: „Giružė“, tarsi bijodami jos užmiršti. Tuo atitraukia žmones nuo „biznio“. Susitelkus žmonėms ir krūvą vedėjai noroms-noroms paskelbia dainavimą. Dainuoja po porą dainų Mayzville's, Shenandoah, Minersville's chorai. Shenandoah'o choras nemažai ir turi gražių atskirų balsų, bet apskritas įspūdis silpnas. „Matyt vedėjas nespėjo, ar nesugebėjo įsuderinti. Dainavimą pertraukia p-lės N. iš Girardvilles prakalba. Visi nutilia ir begalo indomauja. Ką naujo papasakos mergina. Juk pati pirmiena, kad tokiame susirinkime viešai išdrįsti kalbėti mergina. Kalba vienok labai tyliai, delto ir vėl kila minios užesys! O ji kalbėjo labai gražiai. Savo kalbą taikė ir Amerikos lietuvių jaunima. — Mes turime mylėti lietuvių kalbą, kalbėjo ji, delto, kad ji yra gražesnė, už anglų. Mes turime mylėti senąją tėvynę Lietuvą, delto, kad ji senesnė ir garbingesnė už Ameriką. Mes turime gyventi vienybėje delto, kad amerikoniui mes niekina, išskiria iš savo tarpo.

Po prakalbos dainavo Mahanoy City choras. Pasirodė esąs netik skaitlingiausias, bet geriausias. Ant galo, p. Kvedarui diriguojant, suskambėjo suvienytų chorų dainavimas. Reikia pažiūrėti, kad suprast, koki galimą įspūdį daro gražus, sutartinas dviejų šimtų žmonių dainavimas. Nutilo minios pašnekečiai, juokai, — ir galėjai girdėti netik trenksmingas dainų vietas, bet švelniausias liūdny senovės dainelių šešėliavimus.

Turėjo kalbėti da vienas kalbėtojas, bet buvo jau bepradėdą temti, tai žmonės pradėjo skubintis prie neužilgo turėsiančio ateiti traukinio.

Taip atrodo Dienos istorija, paieiliui pasakojama. Dabar pora žodelių apie jos reikšmę ir smulkias ydas. Diena sudrūtino netik tautiškus ir draugiškus jausmus tarp aplinkinių kolonijų, bet pažadino prie didesnio veiklumo ateityje. Tautos Diena būdama pirmutinė šioje aplinkinėje, reikia tikėtis, nebus paskutinė. Kitais metais kiekviena kolonija dikčiai uoliau ruošis prie jos, nenorės apsisileisti kitais. Tuo būdu pakils dainos, žaislai, sumanumas. Tik viešai visiems drauge pasirodžius galima išdrįsti viešoji nuomonė: aplaužyti ragus nupuikeliams, sugėdinti dvasios iškrypeliams. Imkime tokią kalbą šį metinėje Tautos Dienoje. Tarp jaunimo perdem skambėjo anglių kalba. Aukų rinkikės kalbino praeivius, ypač jaunesniusius, angliškai, base-balistai kalbėjosi angliškai, kai-kurie dienos tvarkdaryų žabalojo angliškai. Ką jau bekalbėti apie mažiau susipratusį jaunimą, tuos „chewing gum'ininkus“, ką papratę poromis šiuientis po parkus. Jie mano būk viešai kalbėti lietuviškai negražu, nuodėmė.

Lietuvių Dienoje nuolatos girdint anglių kalbą, taip ir norėjosi eiti per minią ir šaukti: — Lietuviai! kalbėkite lietuviškai, kalbėkite lietuviškai, kalbėkite lietuviškai.... Kitais metais šitaip negalės pasilikti. Tokius iškrypėlius reikės pajukoti, mokyti, kolioti. Reikia tikėtis, vyresnieji, prakilnesnieji lietuviai, bebedraudami su jaunesniais tokiomis Tautos dienomis, išdrįs viešą nuomonę prielankesnę lietuviųsteli.

Gerai surengta Tautos Diena netik sukelia žmonių lpa, bet atneša nemažą pinigines naudas viešiemis Tėvynės reikalams. Rugsėjo 6 diena, kiek numanu, pelno duos neperdaug. Priežastis — nelemtasai lietus. Išdailės vienok kalts, nepasakysiu nerangumas, bet nepraktiškumas komiteto, rengusio kalbamą dieną. Nebuvo pasidalinimo darbo. Kuomet vien komitetininkai prakaituodami dirbo per visą dieną, kiti vaikščiojo dyki. Vyriausioju užveizda buvo p. Jusaitis. Jis begalo nusidirbo, nuošiplunkė, o visgi reikalui pasitaikius daug turėdavo sugaisti, kol jį razdavai. Be vyriausiojo užveizdos, turėjo būti žave kokie gaspardiai: šokių salėje, ties užkandžių būdomis, žaislų surengimui, dainų tvarkymui (toks buvo), aukų rinkėjų prižiūrėjimui (jos susigrūzdavo kartais ir vieną vietą) ir licitacijai bei loterijų inrengimui. Visi jie pasizymėję ypatingais ženklais. Prie loterijų, prie tikėty parduvinėjimo reikėjo daugiau riksmo, garsinimosi. Tokius tikietus išpradžių pardavinėta tik trijose vietose, o paskui du pardavėjai perėjo per parką su tiketais, bet taip tyliai, kad jų nieks nė nepastebėjo. Tikrų tikriausia daugelis ir namon sugrįžo, nesužinoję kur pardavinėjama buvo daiktai nukentėjusių nuo karės lietuvių naudai.

Buvo ir daugiau trukumų. Neprisirūpintą gauti gėrimų mažose bonkutėse. Žmonės girdinta stiklais, kuriuos mazgota pamazgose. Ice cream dalinta, man rodosi, perdideliu porcijom, kitus daiktus pardavinėta be tikėty. Apgarsinimai atspaudinta daryta lietuvių kalba ir tt. Visų smulkmenų nė nesuminėsi. Ką paminėjau, tai ne tam, kad išpeikū šį metinį komitetą, bet, kad pažadinus kitais metais būti tvarkesniais. Tvarkdarius neprošau būty nueiti pasižiūrėti į sveitimaucijų gerai surengtas gegužynes.

Šių metų Tautos Dienos vieta ir laikas išrinkta irgi negiliuklingai. Vieta graži, bet kaip augščiau minėjau, sutaisyta taip, kad pelnas suplaukia daugiausia į sveitimaucijų kišenių. Laikas Tautos Dienai patogiausias pradžio ty chorų dainavimas. Reikia pažiūrėti, kad suprast, koki galimą įspūdį daro gražus, sutartinas dviejų šimtų žmonių dainavimas. Nutilo minios pašnekečiai, juokai, — ir galėjai girdėti netik trenksmingas dainų vietas, bet švelniausias liūdny senovės dainelių šešėliavimus.

Vienas.

ABC

Rašymo ir Skaitymo

Pradžiamokslis

Dalis I

Sutaisyta Juozo Domijonaitis

KAINA 25 c.

Skaitymo Pradžiamokslis

Dalis II

Sutaisė Mokytojas J. Domijonaitis

Vartojamas vietoj "Vaikų Žvaigždute"

KAINA 35 c.

Gaunamas

"DRAUGO" Knygyne

1800 W. 46th St. CHICAGO.

Plymouth National BANK

Kapitalas su perviršiu \$165,000.00.

Šitoji Banka prižiūroma Suvienuytų Valstijų valdžios. Moka 3 nuosimčius nuo sudėty pinigų. Galima susikalbėti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite, išdėtininkas. Mandagus patarnavimas.

Moteris!!

Nesivarginkit su senos rūšies prosoms. Vartok "Imperial": No. 15 "Imperial" užkaista pati persavę vartojant kerosiną, gasoliną arba alkoholi. Sveria 5½ svarų. Už porą centų išprosuosi visos savaitės skalbinius. Gali prasuoti kur tik nori: Grindioj, sklepe ar laukė po žaliu medeliu. Nerasta ir nera smarvės; galvą nekadėd. Kaina su prisuntimu ir tavo namus \$4.00. Gvarantuojame. Jei nepatinka gali gražinti, o mes sugrąžinsime visus pinigus. Tau pyk sveikata, turtą ir laiką. Rašyk, ateik arba telefonuk. NEW ERA SALES CO., 6329 S. Fairfield av., Chicago, Ill. Tel. Prospect 456.

A. M. Norkunas

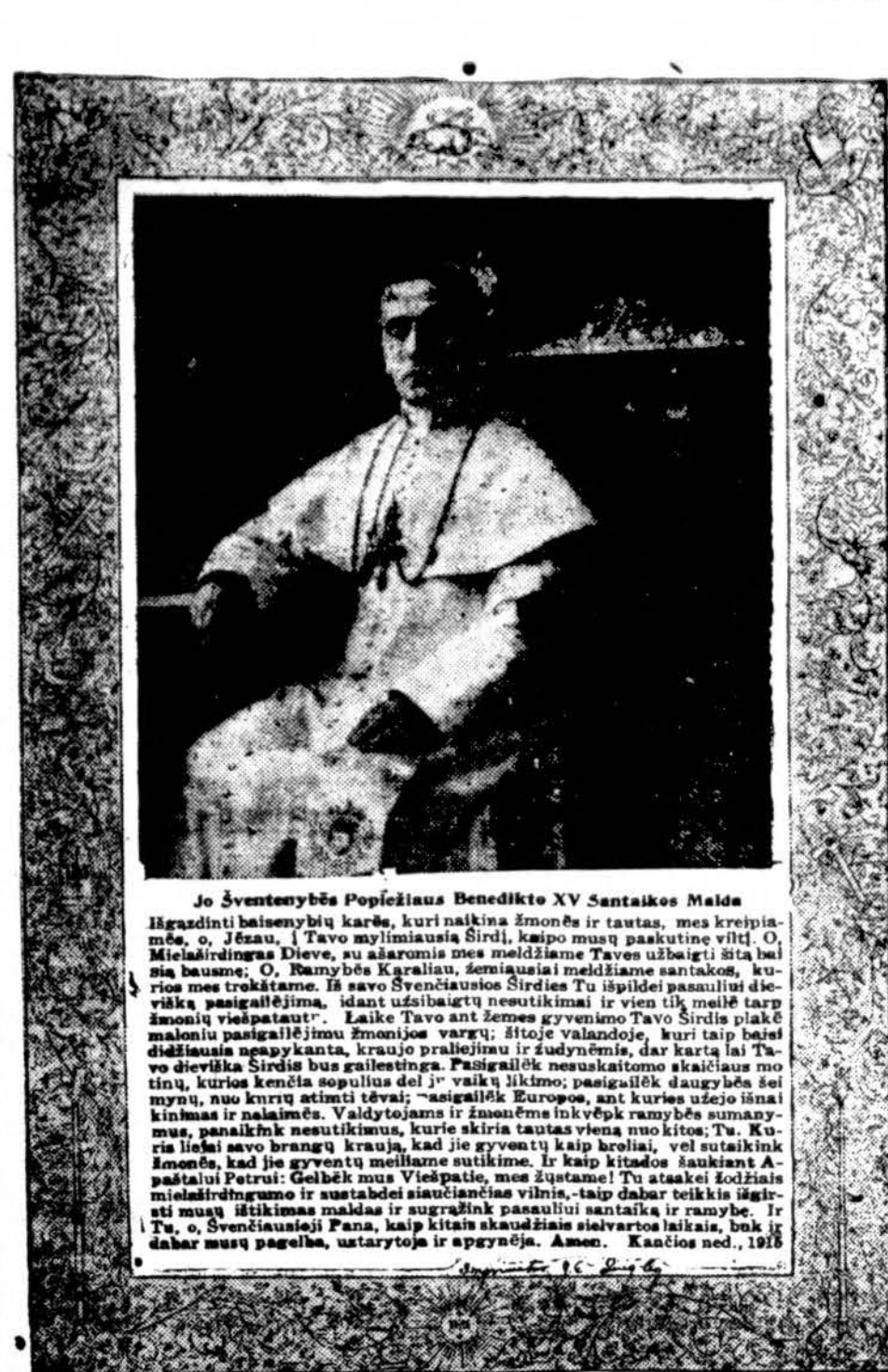
Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklelių draugystėms, o ypatingai: k-kardų, g-u-z-ikučių, metalinių, anameliuotų ir padengty celluloid'u, šarpu, veliavų ir karūnų. Man pavestus darbus atlieku artistiška

M. A. Norkunas

166 Melrose St. Montello, Mass.

Dr. Richter's PAIN EXPELLER'S nuo reumatizmo skaudėjimo ir sustingimo sąnariuose ir raumenyse. Tikras Pain-Expeller randasi pakelose, kaip jis pakeičia pa rodo. Neimkite jokių kelių be Inkaro Trade Mark. 25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiai iš F. Ad. Richter & Co 74-80 Washington Street, NEW YORK.

Tas didelis su jo paties parašu paveikslas Popiežiaus Benedicto XV su Jo Šventenybes Santaikos Malda parsiduoda "Draugo" Knygyne.

Paveikslas spausdintas ant dailios paveikslų popieros, 14x21 colių didumo su gražiais simboliškais pakraščių pagražinimais ir Taikos malda po apačia. Šitas paveikslas, kaip atminimas tos svarbios valandos ir kaip veikalas katalikiškos dailės turi rasti kiekvieno lietuvių kataliko namuose.

Kaina tik 25 centai su prisuntimu.

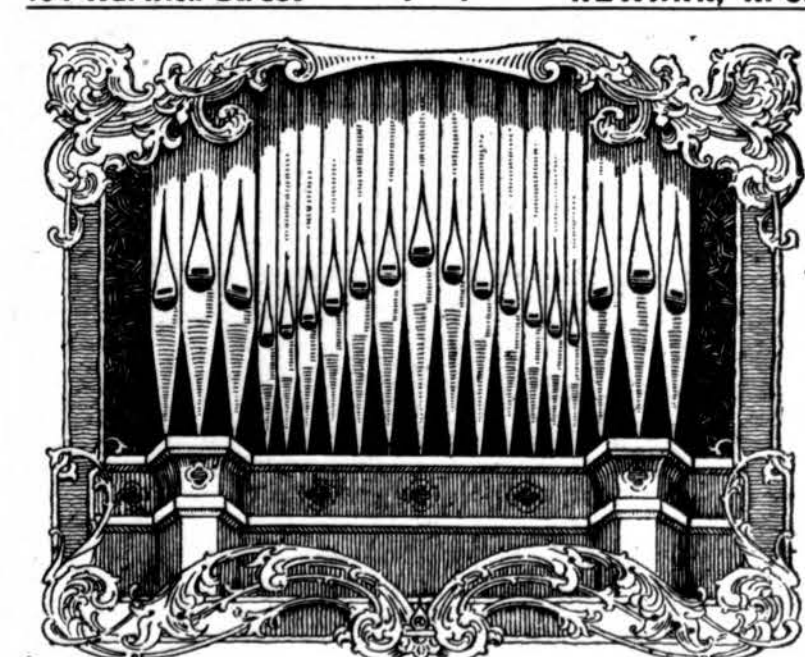
Reikalavimus siųskite į "Draugo" Redakciją.

1800 W. 46th Street
CHICAGO, ILL.

VARGONŲ DIRBTUVE

Antano Radzevičiaus

104 Warwick Street NEWARK, N. J.

Dirbu vargonus visų konstrukcijų. Pertaisau senus. Kiekvieną darbą vargonų reikale atlieku kuo sažiningiausiai ir pilnai gvarantuojame.

Dirbtuvej dirba to amato specialistai. Reikale meldžiu kreipties šiu adresu.

A. RADZIEVICZ

ORGAN BUILDER, Newark, N. J.

104 Warwick Street

SENIAUSIA TAUPYMO BANKA CHICAGOJE

THE HIBERNIAN

BANKING ASSOCIATION

KURTA 1867 M

PIETVAKARINIS KAMPAS LA SALLE IR ADAMS ST.

TAUPYMO DEPARTAMENTAS

Primam Depozitus pradėdant nuo VIENO DOLERIO ir daugiau, už kurias mokam 3 nuosimčius ant metų, kuri pridam kas pusę metų. Atidaras Subotas Vakaras nuo 5-tos iki 8-tos val. vakaro.

REAL ESTATE DEPARTAMENTAS

Perka ir parduoda properties ant komisijos; iškolaktuoja raudas ir prižiūri properties; parduoda geros vertės morkėdus; skolina pinigus ant įstatytų sąsėdų (properties).

ties išpažinties neatlikinėjimu, nepilnos ant kunigų, nepilnos visokių niekų pakalpėms, salūno pabarė. Ant galo, patys žmonės praręgę, kad jie pertoli nuėjo, beklaušdami tu nesupratusių neva katalikų, neišlavintų, neapšviestų žmonių, isipiršusių jiems už vadus, kurie patys nežino ko jie nori ir nenusimano ką jie sau ir saviems pasekėjams rengia. Kada tose parapijose pradėjo darbuotis kunigai asistentai ir tie jiems nebegeri ir juos tie netašyti "komitetai" suskato biauoti.

Tie visi "streikai" turės savi išnykti. Panašius nesupratusius kelios dešimtys metų atgal turėjo airiai, prancūzai, vokiečiai ir kiti, kol jie taip pat turėjo netašytų nenuramų, kol jie nesupratę esą katalikais, kol neingio daugiau apšvietos, kol iš savo parapijų neprasidėjo salūnų intekmės. Jau ir dabar jų "streikierių" eilės retėja, kas dieną žmonėms susiprantant, o kada visi susipras, tokie "komitetai" pamatys, kad liko be pritarėjų ir jei dar turi gėdos, tikrai susigėdins savi.

LIETUVIŲ IR LATVIŲ SUSIARTINIMAS.

Apie lietuvių ir latvių susiartinimo reikalingumą nebuvo šiandien jau kalbama. Prie to skatino abiejų tautų artus giminingumas, kilmė, ekonomiški apskaitliavimai, geografinės padėjos. Kaip dažniausiai pas lietuvių atsitinka, pakalbama, gražiai parašoma, bet aktualio darbo veik neparodoma.

Taip ir su latviais ryšių užmezgimu. Kalbos pasilikdavo kalbomis, gi darbo nesimatė. Neieškota nei kelių, nei būdų kaip ryšius užmegsti. Pasigandinta vien gerų norų išreiškimu. Per Politiskąjį Amerikos Lietuvių Seimą Chicagoje klausimas buvo plačiai judinamas, atsikviesta vienas kitas latvis veikėjas, bet tuo ir užbaigta. Neužmegsta artimesnių santykių, nepadaryta dagi niekur bendro lietuvių-latvių susirinkimo.

Ko nepadare amerikiečiai per savo apsioidimą, ko neruovėkė europiečiai gal per negalėjimą — tą atliko Euro-

poj už Rusijos rubežių gyvenantieji veikėjai, padarydami bendrą liet.-latvių konferenciją Berne, Šveicarijoje. Tiesa, neskaitytina toji konferencija, nes joje dalyvavo koks 20 asmenų, bet prie dabartinių aplinkybių daugiau gal ir negalėjo suvažiuoti. Kiek žinoma, susivažiavo žymūs kaip lietuvių taip ir latvių veikėjai. Svarbesnius nutarimus skaitytų žino iš praeito "Drugo" numerio. Ir išties, jei šios konferencijos pasekmės bus ryšių užmezgimas, darant bendrą lietuvių-latvių Tarybą ir kitas įstaigas — konferencija reikės pavadinti nusisekusia. Bus pralaužti pirmieji ledai ir nuo žodžių bus prieita prie darbo.

To, o ne ko kito ir reikia. Bendrą-gi reikalų, kaip pamato susirinkimui, yra ir atsiaras nemaža.

P. BLAIVININKŲ KUOPŲ DOMAL.

Pagal konstitucijos, trečias rugsėjo sekmadienis yra metinė P. B. Blaivininkų šventė.

Taigi Kuopų viršininkai malonės išnaudoti tą dieną Blaivybei. Tą dieną reikia pasirūpinti sušaukti visuotinę Blaivininkų susirinkimą. Būtu gerai, kad tą dieną būtų atlaikytos Blaivininkų intencija Mišios ir kad vietos klebonas bažnyčioje pagarsintų Blaivininkų susirinkimą. Būtu gera, kad kas per susirinkimą pakalbėtų apie reikalą priklausyti prie Pils. Blaivininkų Susivienijimo. Susivienijimas tegu apsvarto reikalą mokėti bent 5 c. mėnesinės, daryti susirinkimus kas mėnuo, ir tegu pasiskiria susirinkimams nedėdėdė. Geriausia rinktis kas antras mėnesio sekmadienis, nes pradžioje mėnesio išėdinės Susiv. organas "T. Rytas". Per tokį susirinkimą galima bus išdalyti nariams tą laikraštį. "Tautos Rytas" antras (rugsėjo) numeris jau spausdinamas ir neužilgo bus išsiuntinetas kuopoms. Tegū kuopos sužino kiek egzempliorių tikisi išplatinti savo narių ir nenarių tarpe. Apie tai tegu tuoj praneša žemiau pasirašusiems. Už 4 numerius ligi Naujų metų Blaivininkų išsirašančių

kruvoje per kuopos sekretorių bus reikalaujama 15 c. iš atskirų prenumeratorių 20 c. Metų mokestis, kaip buvo jau pranešta, Kuopoms 40c., atskiriems 50c.

Kuopos neušimokėję Centru tegu per susirinkimą suranka nuo narų pusmetinį mokestį 10c., arba metinį 20c. ir atsiunčia centro išdėdinkui. Per visuotinę Blaiv. Seimą buvo nutarta, kad Organo Fondui padidinti kiekviena kuopa surengtų vakarą-balių. Šiuos ir kitus reikalus kuopos tegu malonėja apsvartinti savo susirinkime.

Kun. Jer. Valaitis,
Sus. rašt. ir "T. Rytas"
redaktorius,
28 Cherry str.,
Shamokin, Pa.
Kun. Jonas Šupšinskas,
Susiv. išdėdinkas,
190 S. Meadow str.,
Wilkes-Barre, Pa.

P.S. Siunčiant pinigus "monei orderį", ar čekį reikia išrašyti kasininko vardą, o atsiųsti jį raštininkui.

Rubliai dar niekad nebuvo taip pigūs, kaip šiandien.

Dabar yra laikas atsiminti apie jūsų gimines Lietuvoje, pasiunčiant jiems kelius rublius. Bet pirma negu jūs tą darysite, pasimatykite su mumis, nes mes tikrai jums galime suteikti prie pinigų siuntimo, nežūrint kaip mažas ar didelis jis būtų.

Visados daryk biznį su

Peoples' Stock Yards
STATE BANK
Prie Ashland Ave. ir 47 gatvės
Seniausia, Didžiausia ir
Užtikimiausia BANKA
Vakaruose nuo Stock Yards

Šis - Tas

Kas žin kas redaguoja "Naujienos" tą skyrį, už kurį redakcija neatsako?

"Amerikos Lietuva" ir "Naujienos" besiginčydamos dėl "tautos bendrų reikalų" taip įsitempė, kad mielą valandėlę laukiama "bendros" eksplozijos.

nių karė". Po kelių dienų, kuomet karė prasidėjo, abidvi partijos sutiko mesti opoziciją prieš šalin. Tai buvo vienintelė taktika, ant kurios abidvi partijos sutikdavo ir tik tie vadai nesutiko, kurie pirmiau buvo vadinami vadais kapitalistų partijos, liberalio kabineto nariai, Lordas Morley, istorikas ir filozofas ir John Burns, senai vadinamas kaip netinkantis socializmui.

Kiti? George Lansburg pamatė, kad laikis už santeiką buvo tas pats, ką prakištavo *Irish Herald*. Ramsey Macdonald, galva neprigulmingosios darbininkų partijos, "rūgodamas ant trumparegišties ir neapsižiūrėjimo Ed. Grey" buvo užklaustas draugų, kodėl, jei jis manė, jog Edwardas Grey nemato dalykų, jis taip ilgai perkabinėję savo partijos atstovus parlamente remti Edwardą. Jis buvo priverstas pasitraukti nuo savo komandos. Bernardas Shaw nustojo būti socialistu socialistų aktyje jau nuo poros metų. Rowland Kenney nuosirdžiai šaukė: "Pasisekimo Britanijos armijai!" Robert Blatchford, laisvas socialistas, užjautė kareivių pirmiau, negu ji prasidėjo ir buvo koliojamas socialistų politikieriu, kaip jo alarmistas, ginklų dirbėjų spaudos agentas, eks-kareivis, kuris troškė karės ir, kuris buvęs kareiviu, nieko nežino apie karę. Hyndmanas, galva Britanijos socialistų partijos, dirbo išsiuovęs, agitodamas už pensiją praktikiškiems patrijotams. H. G. Wells šaukė moteris prie ginklų, užmiršdamas, kad kada tai mokino, jog darbininkų klesą gali ir priešintis kare. Dabar užsigynė savo žodžio sakdamas:

"Aš nesu nei sakes, nei rašes, kad atkalbėti savo jaunikačius nuo liuosnorystės. Aš gerai žinau kas yra reikalinga".

Tautiško šaukimas.

Mes matome, kad Italijos socialistai išsilaikė tik per devynius mėnesius. Serbija netarė tvirtos socialistų organizacijos. Japonija užrakina socialistą tuojaus, kaip tik užtinka nors vieną japoną besiklausant jo. Kas link Belgijos draugų, jie buvo nušluoti netikėtu vokiečių užpuolimu. Jų garsus *Maison du Peuple* stovėjo tuščias; jų evangelistas Emile Vandervelde, Stuttgartio kongrese rėmė rezoluciją už generalistų streiką ir sukilimą atsitikus kare; jis dabar priėmė vietą valstijos ministerio Belgijos karės kabinete.

Tarp socialistų kariaujančių tautų tik viena grupa — išskyrus jau pasidavusius italus, buvo matomi šiek tiek pastovėsnė, tai rusų socialistai. Dūmos socialistai atsisakė balsuoti už karę, reikalavo amnestijos visiems socialistams politikos prasakaiteliams ir, kada tai buvo atmeta, jie išėjo iš salės, lydimi darbininkų partijos atstovų. Tada buvo karė apskelbta ir nemaža iš jų vadų ragino prisidėti prie tautos reikalo. Kiti buvo kaltinami, kaip Vokietijos apmokami.

Grįžkime į Prancūziją. Jaures, kurio oratoriskas gabumas buvo prilyginamas La Carmagnole stiliui, savo laikraštyje *L'Humanité* dar gruodžio mėnesyje 1910 m. atspaudino atsisaukimą į visus šaukiamuosius karėn prisijusti savo vardus, kad būtų galima prisijusti pinigiską pagalbą organizuojant "nepasidavimą". Tame pat laikraštyje karėl prasidėdant jis jau atspaudino straipsnį, aiškinantį kiekvieno priderystę ginti savo šeimyną ir šalį, nors ir ginkluotu nacionalizmu. *Confederation Generale du Travail* — prancūzų revoliucionierių sindikalistų organizacija — atsisaukė ir darbininkus unijistus, kad stotų karėn "apginti Prancūziją".

Marcel Senbat, dievaitis žemesniųjų socialistų tautiškausimui pritarė; tą patį padarė ir Vaillant. Guesde, partijos patriarkas, kurį Bahn pavadino "vienu narsiausių, gu-

viausių, revoliucionierių svietė" pasekė pėdomis Belgijos Vandervelde — priėmė vietą karės kabinete sakdamas: "Aš einu į kabinėtą ne valdyti, bet kariuoti".

Pasilikio Herve, kuris ilgą laiką praleido kalėjime už savo prieš karę, prie patrijotizmą propagandą, kurio knyga "Mano šalis teisi ar neteisi" yra sykiu atšiausia ir geriausia užpuolanti tautiško, Herve, kuris tarptautiškoose kongresuose ragindavo savo draugus kiekvieną apgarsinimą karės, nežūrint iš kurios pusės jis būtų, atsakyti militariu streiku ir sukilimu, revoliucija. Herve liepia savo pasekėjams būti kareiviais ir kariuoti prieš jo pirmesnius mokinius iš Vokietijos.

Vokiečių kaltė, sako Herve.

Tarpinkaujant Briggs Davenport'ui gavau interviu su Herve. Štai tas pasikalbėjimas. Herve kalba pirmas:

"Aš sutinku, kad grasinimas dabartinės karės suteikė geriausios progos, kokią kada svietas turėjo išbandyti generalio streiko teoriją, kad apsaugoti pasaulį nuo tarptautiško susikirtimo. Mes manėme, kad visuotinis sukilimas bus įvykinamas, nes mes turėjome šioj-tokį užsitikėjimą Vokietijos socialistų išlaimejimui. Paašėjo, kad mes apsirinkome; taigi ir visas atsakymas už nesaukimą generalio streiko krinta ant mūsų Vokietijos draugų.

Mes, prancūzų socialistai buvome visada pasirengę pradėti sukilimą prieš karę ir būtime tai padarė, jei būtime tikri, jog vokiečių socialistai seks mūsų pavyksą ir veiks tuo pačiu laiku, kaip ir mes. Mes būtime tai darė, nors ir gerai žinodami, kas mums už tai laukia, jei taip darydami būtime matė nors mažiausią viltį karę pralaužti. Bet viskas buvo priešingai. Ir nieko kito neliko, kaip tik ginti savo tėvynę nuo pašėlusiai užpuolusių dviejų didžiausių militariškų autokratijų svietė. Mūsų nuomonė tuose dalykuose buvo ta pati kaip ir Anglijos ir Rusijos draugų; jie žinojo, kaip ir mes, kad joks prieš karę streikas negali pasisekti, jei Vokietijos proletarijatas jame nedalyvauja.

"Bet talkininkams laimėjus, ar talkininkų socialistai pritarė išsikišimui nuo Vokietijos ir Austrijos karės nuostolių?"

Buvusi prieš patrijotizmą skelbėjas, nuosavybės priešas, net nei sumikėjojo.

"Taip", jis atakė. "Turės būti išieškotas atlyginimas už visus nuostolius, kokius vokiečiai yra padarę".

"Ar toj sunkenybė nekris ant Vokietijos darbininkų, ne kapitalistų?"

"Taip".

"Taigi kaip jūs galite —"

"Mūsų draugai Vokietijoje žmoniškai ir vienybėje veikdami galėjo neleisti išaugti Vokietijos militarizmui ir tuo pačiu laiku karė. Jie taip neveikė. Delto-gi bus teisinga, jei jie turės mokėti už savo kvailumą ir nerangumą. Jie atsiskyrė nuo broliškių santykių; mes jau nelaide Vokietijos socialistus savo broliams".

Pažiūrėkime, ką teutonų socialistai veikia ir ką jie šneka. Svarbiausieji veikimai austrijiečių buvo ir tebėra tie patys kaip ir vokiečių. Taigi vokiečių peržiūrėjimo pakaks.

Vokietijoje organizacija senai slapta svajojo, kad skaičius yra apaka. Netik, kad jos nariai per dvidešimt metų buvo liuliojami ekonomiškoje gerovėje, bet partija augo taip spėriai, kad augimas ją apsevaigino. Ir augimas, didumas, užlaikymas partijoje daugybės narių, pasirodė, paskutiniame bandyme, svarbesniu, neg internacionalizmas.

Žinoma, senosios patarlės dar buvo vartojamos. Bebelis, kurį Herve vieną kartą vadino Vokietijos partijos kaizeriu, sakė: "Ka-

da karė pradės grašyti, tos šalies darbininkų klesą ir jos parlamento atstovai, yra surišti priederme daryti viską, kas bus galima, kad karę sulaukyti". Ir, nors vokiečių delegatai pasėkmingai priešinos prieš karės streiko teorijai 1910 m. tarptautiškoje kongrese aiškindami neprisirengimą, tačiau sutiko, kad yra socialistų priederme "balsuojant atmeti šalin visus mokestius užlaikymui armijos ir jurininkų".

Tečiau, kada buvo pakeltas dabartinės karės klausimas Reichstage, ką socialistų delegatai veikė? Jie manė, kad ministerių pirmynikas savo kalboje apie apsigimimo reikalą juokuoja ir susitarė ejo pas jį teiranties tikros teisybės. Nevadinkite jų pasielgimo politikos dailumu; pasirinkite kita dalyko pusę — tai buvo puikus naišikumas.

Taip ir balsavo jie už budžetą. Aštuonesdešimt iš suviršum šimto socialistų narių dalyvavo privatiname susirinkime dalykų apkalbėjimui. Nesutiko tik septyniolika, jų tarpe Liebknecht ir K. Kautsky, kuris paprastai atskalbino. Dauguma-gi karę užgyrė ir grupė, sugrįžęs į Reichstagą vienu balsu balsavo už karę.

"Dabar, kada jie nusprendė kaip šalies apginimas turi būti vedamas", sakė socialistų *Vorwaerts*, "social-demokratija... neapleis tėvynės sunkiamę padėjimą".

Pastebėtinai taikos manifestas.

Tai bus bene geriausias paaiškinimas iš visų Vokietijos socialistų laikraščių, ir jis yra tokioje formoje, kad turi vieną prasmę Vokietijoje ir kitą už jos rubežių. Aš neradau nieko geresnio nei *Neue Zeit*, nei *Sozialistische Monat-Schritte*. Vienas rašytojas skelbia, kad klesą kova sustoja laike karės; kitas, kad, jei socializmas prasidėjo Vokietijoje, tai kariauti prieš Vokietiją yra vistic, ką prieš socializma. Štai tai ir viskas!

"A-a", vilties pilnus šnabždėjimus iš šalies, "bet mes turime atsiminti taikos manifestą, kurį atspaudino *Vorwaerts* dvidešimt šešta dieną birželio.

Žinoma. Mes jo neturime užmiršti, — bet būtų daug geriau, jei mes galėtume jį užmiršti!

Jo visuotinas tonas jums beabejonės maždaug žinomas, bet reikia eiti nurodyti jo kelias gyviausias dalis. Pranešęs mums žinia, kad Europoj yra baisi karė, ir užklauses ar viskas taip nuolatos ir turi būti manifestas, sako: "socialistų partija pirmatė tą katastrofą pasaulyje ir ją pranešavo. Delto-gi jis nuolatos kovojo prieš... baisią ginklavimos kompetenciją, kuri yra dabartinės karės priežastimi. Pernai, kada rinkos karė grumojantieji debesy... Vokietijos socialistai iki pat paskutini valandos atkreipė visą savo energiją, kad užlaikyti ramybę. Bet... jie negalėjo kasterfos nukreipti. Tada, kada caro kazakai pastėjo rubežių... Socialistai stovėjo už pradžėjimą, kurį davė jų vadai — jie ejo gelbėti tėvynę..."

"Vokietijos socialistų partija, nuo pirmųjų dienų tos baisios tragedijos stengėsi platinti ramybės idėją. Kada pirmoji karės paskola buvo balsuojama... Reichstage socialistų grupė... sakė: mes reikalaujame, kad tuojaus, kai tik tautos apsisaujojimas bus užtikrintas ir priešas bus linkęs prie taikos, karė turi būti užbaigta... Tas reikalavimas, kuris buvo paduotas sykiu su nupiekimu užgriebimo nuro, buvo atkartotas, kada buvo balsuojama naujoji paskola... Po Italijos ir karės įsimašymo, buvo pasakyta... kad taikos reikalavimas auga ir kad socialistai priešingi užgriebimui... Vienos susirinkime... Vokietijos ir Austrijos socialistai atstovai vėl priėmė rezoluciją užgriantį taiką... Vokiečių socialistai...

ta... stengėsi atnaujinti tarptautiškus ryšius su visų šalių social-demokratais; ir kada tarptautiškosios socialistų organizacijos pildomas komitetas patarė laikyti susirinkimą... apkalbėti taikos reikalus, Vokietijos socialistų vadai sutiko su išlyga, kad Prancūzijos socialistų partija dalyvauja... Visi pasistengimai... prancūzų socialistų atsiėsimu buvo atmeti. "Mes su patenkinimu pripažįstame, kad Anglijoj, kaip ir Prancūzijoje yra socialistų, kurie veikia taikos naudai. Negali mums uždaryti akių tas pasibaisėtinas dalykas, kad socialistų diduma Anglijoj ir Prancūzijoje sutinka testį karę iki Vokietija nebus visai pergalėta.

"Socialistai Reichstage ir oficiališkieji vadai socialistų partijos... taip pat protestuoja, iš visų pajėgų, prieš pasistengimą prijungti svetimos šalies teritorijas... Žmonės... nori taikos. Kad karė nesitęstų... iki visos tautos bus visai nusilpintos, kuri nors kariaujančių valstijų turi ištieti ranką santeikiai. Ant Vokietijos... guli pareiga... Mes raginame valdžią stengties užbaigti nesutikimus. Mes laukiame, kad socialistai kitų kariaujančių šalių išreikštų tokį pat reikalavimą nuo savo valdžių".

Vienas išaiškinimas to pastebėtinio dokumento yra tas, kurį man nurodė savo pasikalbėjime Gustavas Myers, vienas žymiausių socialistų rašytojų šioje šalyje.

"Vokiečių valdžia panaudojo socialistus, kaip savo agentus rugpiūčio mėnesyje (pernai)", jis sakė: "delto, kad eiti prie tautos aiškinant, kad net socialistai pritarė kare. Jei ji galėjo naudotis jais pradėti karę, kodėl ji negali jais naudotis dabar pradėti taikos kalbą? Toki deklaracija, kaip tas manifestas, gali būti užstojama, jei kitos viešpatijos pradės klausyti, arba užsidėti, jei jos misija nenusiseks. Ji nenusisekė. Ir Vokietijos valdžia padarė *Vorwaerts* redakcijoj kratą, panašią į tą, kokią kišius imanti policija vadindavo "friendly raid".

Ar manifestas ištikro buvo išleistas užjausti ką svietas mano iš 77 Wilhelmstrasse? arba kitaip sakant iš imperatoriaus kanceliarijos? Jame matome keletą indomųjų dalykų. Išties jis buvo spausdintas *Vorwaerts* — bet *Vorwaerts* jį spausdino kaip apmokamą apskelbimą! Jis nebuvo net pavadinamas oficialiu vokiečių socialistų partijos raštu. Tik buvo sakoma, kad jis yra išleistas organizacijos, ligšioliai socialistų visomenei nežinomos, pasivadinusios save Vokietijos socialistų taikos partija. Tas vardas yra daleidimu, kad toji partija, kuri priešinos karė, yra karės partija.

Ypatybė nusmelkta Materializmo.

Kas nerashė tą manifestą, jų didžiausias argumentas yra ne prieš karę, bet prieš pergalejimą. Bet jie prisipažįsta, jog jie neveiks pirmą pergalejimą, jei Prancūzijos ir Anglijos draugai nesutiks su jais veikti. Jei ką jis padaro, tai parodo tą, kad tokie vokiečių socialistai, kurie reikalauja dabar taikos, praityje buvo taip silpni, kad nesuteikia jokios vilties savo pajėgos ateityje. Kur dokumentas nesipriešina faktams, jis priešinas sau. Jis yra tikras Vokietijos socialistų pralaimėjimo pripažinimas.

Cia ir yra visa pasaka! Laikraščiai buvo kupini karės žiniomis, kad jo nei nespauzdino kitaip, kaip tik dalelėmis. Socialistų spauda jo sarmatijos. Cis, man rodos, kiek aš žinau, pirmą sykį jis yra spausdinamas beveik ištisai. Tai taip jis atsirado. Pažiūrėkime ką jis reiškia.

Jo vidujinis turinys aiškus. Aš sakian, kad Austrijos socialistai panašūs ir savo kaimynus vokiečius. Išties visos šakos tarp-

Tai bent Mockus! Ant kiekvieno "Naujienų" numerio laiko po kelias dideles "misijas". Gal mano raudonasis kunigužis visą socialistų armiją į savo "pragarą" nugrūsti.

Gera dabar proga "Keleivio" redaktoriui pasiskelbti vyskupų giminaičiu. Mat visų Amerikos žymesnių lietuvių pavardės skaitoma iš kito galo ir surandama, kad jie pacina iš augtos kilmės.

S. L. A. kuopos nori paveržti Tautos Fondui surinktus pinigus. Gal tas daroma tėvynės labui, o gal tai tikras "baldapas".

Žemaitė, paminėjimui savo literatiškų gabumų, parašė Amerikos lietuviams savo pirmojo "baisiojo" laiško antrą dalį. Išsipludo ant klerikalų, Lietuvių draugijos ir visų kitų "nenaudelių".

Vienas Chicago daktaras, be laikydamos paskaitas apie sveikatą, pataria Amerikos lietuvių jaunimui būti neprigulmingu. Gal mano geradėjas ir "nezaiežnikų" vyskupų "runyti".

Ak, tu, Brigida šviesioji! Gelbėk "Darbininkų Balsą" Nabagėlis taip susipramonininkavo, kad "Drugo" redaktorių ir socialistų ližadą patūpdė. Klerikalizmas žlunga!

"Lietuvos" Jurgis Spurgis apie trunus pradėjo žiaukėti. Gal nabagas mano nuo laisvamaniškų karščių rmyti pas Abramą. Gaila būtų vyruko, — laisvamaniai netektų tvirtausio špykio.

Laisvamaniai, vidurinės srovės atstovai, sulig "Vien. Liet." nurodymu, esą labai minkštos širdies žmonės, — jie lankstosi pagal vėjelio paputimą. "Lietuva"-gi kadais porino, kad laisvamaniai labai tvirti, — niekas negalys jų ištumti iš vėjų. Ir žinok tu, žmoguti, kame tosybė.

"Naujienos" net du syk pradėjo į dieną eiti. Skirtumas tarp vienos ir kitos laidos labai didelis. Tik žiūrėkite! Iš ryto vokiečiai užima Gardiną, vakare-gi jie bombarduoja Gardiną išlaikinius fortus. Išėina, kad vokiečiai į Gardiną dasigauna oru ir tada jau šturmuoja priešą iš vi-daus. Tikri stebuklai! Burbulas.

RŪPINKIMES PAŽINTI SAVO ORGANIZACIJĄ NUODUGNIAI.

Augant Susivienijimo narių bei kuopų skaitliui, ir kilant tarpe narių vis didesniais susipratimui, Su-mas buvo priverstas įvesti kaskart naujas reformas bei pagerinimus. Ir štai jos: pirmiausia likos įvesta pomirtinė iki \$500 del suaugusių ir tapo įvesta vaikų skyrius, bet laikui bėgant ir vėl pasirodė, jog reikia daugiau reformų reikia tobulinti, gerinti viską, kas yra delo labo narių. Kuopoms ir pavieniams nariams reikalaujant, likos įvesta da nauji pomirtinių skyriai, ir pašelpo skyrius. Bet įvedus tiek naujų reformų — pagerinimų, buvome priversti tų valstijų išsiimti darterį arba, taip sakant, registruoti savo Susivienijimo šakas po kitas Valstijas. Na ir priejome prie to, jog pamatėme (nes Valstijos priverstos matėme) kad mes vadydami taip plačiai biznį, duodami net \$1000.00 pomirtinės, o ne visi lygiai mokame sulyg savo amžiaus, o pomirtinė visi lygiai mokame. Tą netobulumą pereinat 30 seimas pataisė — išlygino. Nors buvo apie tai plačiai rašyta ir aiškinta, kaip Centro Valdybos, taip pavienių narių, net ir išties kuopos apie tai gana rašė, jog taip toliau būtų negali, jog kartą reikės sulyginti narių mokesčių, kad visi mokesčių sulygint amžiaus. Tuo tikslu susiėmė i 30-tąjį seimą net 103 narių delegatus. Nors tas dalykas (mokesčių išlyginimas) buvo kalbėtas — gvilďentas net per pusantros sesijos apie 8—9 valandas

ir slaptu balsavimu 59 prieš 33 balsus priimta, kad visi i skyriaus nariai priimti i Su-mą prieš 1 d. spalio, 1914 m. mokesčių sulyg to amžiaus kokio buvo kada prisirašė prie Su-mo. Ir nors tas nutarimas yra galutinis, nes konstitucija mus rodo (XVIII straipsnis paragrafas 6) kad balsavime ta pusė laimi, kur yra nors 1 balsas daugiau, čia buvo net 26 balsai daugiau, taigi beveik trečdalis balsų daugumą priimta, reforma išlyginimui mokesčių. Sakytume viskas turėtų būti gana aiškiai suprasta, bet nelaimė, tie, ką prieš 30-tą seimą suaukdė, dabar pamatė, kad seimas be jų žinios įvedė bokią ten reformą ir pradėjo, protestuoti. Bet prieš ką? Patys prieš save. Tas, kam rūpėjo Su-mo gerovė, tas pats rašė apie tai organe, stengė, kad kuopos tą svarstytų ant susirinkimų, kad visi nariai žinotų kam ir delko yra reikalinga išlyginimas mokesčių. Tie šiaudie džiaugiasi iš tų nutarimų, o kam Su-mo gerovė neapėina, o priguli, ot, taip sau, tie protestuoja delto, kad nepažino ir nenori arčiau pažinti delko ir kam yra Su-mas ir kokią jam pačiam duoda naudą ir ką žada del visumėnės! Protestuot prieš seimo nutarimą, tai yra savo pačių pasiūstų atstovų nutarimus, yra neprotinga ir tas nieko negelbės. Čia reikia susipažinti su visa organizacija arčiau ir taisyk pamatysime, kad seimo delegatai netik ką Su-mo narių nenukriaukdė, bet priešingai, padarė istorišką nutarimą, nutarimą vyrišką, išgelbėjo Su-mo nuo galinčio būtų bankrutu, pastatė ant tvirto pamato savo organizaciją, prie kurios jie priklauso, kurią jie, kaip pasiuntiniai — ingaliotiniai, atstovauja.

tautiškosios partijos yra panašios viena kitai. Jų skiriamos buvo daugiausia smarkum, neg spalvoje. Tai buvo delto, kad jos visos, ypačiai Amerikos (dar labiau lietuvių) buvo sudarytos ant vokiško modelio. Daugiau ar mažiau, kas atsitiko su Vokietijos šaka, tas pats atsitiko su visomis. Nors ji giliau pasiekė Berlyną, neg Paryžių, Petrogradą, New Yorką, ar Londoną, liga buvo ta pati. Taigi drąsiai galime imti Vokietijos organizaciją, kaip pavykslą.

Sykiu su kity žalių draugais, kurie iškūrų buvo jų pasekėjais, toji organizacija žūrėjo i žmoniją iš vienos pusės ir jokiū būdu ne iš kitos. Ji tikėjo, kad vienintelis impulsas, kuris gali turėti draugijoj pasisekimą, turi būti minios impulsas ir kad kiekvienas toks impulsas turi būti materialistinis. Kada Bismarkas pradėjo permąstyti metafiziką Vokietijos i industrijos Vokietiją, jis priverstė vokiečių socialistų partiją pristatinti, jei ji norėjo būti užkėnčiama, prie jo užkėnimo; ir tai buvo nesunku padaryti, nes, nors ir su skirtingais siekais bismarkiečiai ir belbeliečiai žūrėjo iš tos pačios pusės. Pasekmė buvo ta, kad ką pirmasis suteikė viešpatijai, antrasis tą patį padarė savo partijai. Partija buvo burokratija, kuri išdavinėjo savo įsakymus žmonėms nariams. Partijoj buvo draudžiama kalbos laisvė. Partija reikalavo visuomet ir visados kiekvieno asmens paklusnumo išrinktam autoritetui, kuris save vadinos minios noras, valia.

Kuodidesnė minia, tuo didesnė baimė bus priešingose politikos organizacijose. Deltogi visos pajėgos buvo dedamos, kad padauginti narių skaičių ir principai buvo tik priedas prie prikalbėjimų, o teorijos dalykuose tiek buvo socialistizmų, kiek buvo socialistų. Teorija nesiskaitė, bet kaip taktikos dalykas, ji buvo tik viena, kuri buvo sprendžiama burokratijos*). Pasisekimui augant, materializmas nusiūmė dvasią, nuskriausdamas ypatybę. Politikos jėga, džiaugsmas, skaičius, turtas, — tie dalykai augo; bet ypatybė smuko, nes ypatybė yra išreiškimas dvasinių dalykų ir socialistų organizacija buvo iš pamato materialistiska.

Nariai ir nieko daugiau.

Tuo laiku, kada ji laimėjo pirmąją kovą stovėti ant lygios su kitomis viešpatijos par-

*) Jei kas norėtų, galėtų pasiteirauti, kad ir lietuvių socialistų, pasiklausinėjant keleto socialistų pavieniui, kas tai yra socialistizmas. Pasirodys, kad kiekvienas turi savo nuomonę, ir kiekvienas kitaip jį supranta.

Vert.

Tuli sako, reikia mums referendumo, taisyk viskas bus gerai, ne ant tokio pasakymo yra net nemalonu aiškinti. Daleiskim pra-kiuro kiuro stogas ir žmogus vie-toje imt tuojau taisyk, kad yau-duo nebūtų i trioba, jis, šaukęs savo šeimyną, lieptų balsuot ar reikia taisyt ar netaisytkiaurąjį stogą! Mes tokį pasiel-gimą pavadintume paiku, nes čia reikia tuojau taisyt. Balsuosi ne balsuosi — vis bėgs. Tas pats ir su referendumu. Kas nenor susipažinti su organizacija, tam de-sinės balsavimų nieko negelbės, nes jis nenorės suprot balsavi-mo prasmės. Ne referendumo, mums reikia, bet pažinimo organi-zacijos perdem. Tik taisyk išnų rugonės ir užmetinėjamai. Taigi broliai ir sesutės, stenkimes pa-žinti Su-mo surėdymą ir stumki-me pradėtą darbą pirmyn, o Die-vas jums padės.

K. J. Krušinskas, prezidentas.

ATSISAUKIMAS I S. L. R. K. A. CHICAGO IR APIELINKĖS KUOPAS.

Nubodo laukti kol Chicago Apskričio valdyba darys susirin-kima arba parodys priežastis sa-vo neveikimui. Jau beveik meto laiko, kaip buvo suauktas Apskričio susirinkimas, kame buvo nutarta įvykinti daugybę gerų užmanymų kuopų naudai ir Susi-vienijimo labo, bet Apskričio val-dybos veikimo (nei pasiteisinimo) nematyti, nei negirdėti. Laikas yra brangus. Laukti, ne-žinant ar esamoji valdyba pra-dės kada veikti, negalima. Pri-versti esame šaukti Chicago ir apielinkės kuopų susirinkimą, kad apsvačius svarbiuosius bė-gančius Susiv. reikalus. Todėl, mes, žemiaus pasirašiusieji, at-sisaukiame viešai i visas Chicago ir apielinkės S. L. R. K. A. kuopas, kviesdami prie bendro darbo. Kad atsiekus pagedauti-mus tikslus ir pasiekus kuo pla-čiausią agitaciją praplatinant mū-sų Susiv. Chicagoje ir apielin-keje, mums būtinai reikalingas bendras veikimas. Prie bendro veikimo galima prieiti tik tai tu-rint **gyvą Apskritį**. Todėl, kad ta apskritį atgaivinus arba, jei dar gyvas, išbūdinus, mums reika-lingas greitai laiku turėti abelnas-visų apielinkių kuopų susirinki-

mas. Tokiam susirinkimui laiką skyriame, nedėlio, 3 d. spalio mėnesio, 1915 metų, 2 val. po pietų (senojoje bažnyčioje), šv. Kryžiaus parapijos salėje, 4555 So. Wood st., ir kampas 46th st., Chicago, Ill. Kuopos yra kviečia-mos susirinkimuose tai apsva-tysty i išrinkti i tą susirinkimą atstovus-delegatus. Kurios kuop-os neturėtų susirinkimų ir nebūtų progos išrinkti delegatų; yra kviečiami bile nariai arba, ge-riau, kuopos valdybą atsilankyti i viršminėtą susirinkimą. I širkimų yra net gėda pris-pažinti, kad mes gyvendami Chi-cagoje, kame dauguma intelligen-cijos ir veikiančiųjų pajėgų, už-miršome ar mes gyvename ar ne. Faktai patys per save kalba, kad čia esant apie tuziną kuopų, na-rių skaitlius nesulygina su vie-na iš didesniųjų kitose apielin-kėse kuopų. Kalti esame mes pa-tyr i tą turėtumėm ilgai nelan-kiant atitaisyti. Todėl nepraleis-kite pro ausis šio mūsų atsisau-kimo. Lai mūsų balsas nepasilie-ka balsu "šaukiančių tyruose", bet kas gyvas atsilankykite i virš-minėtą susirinkimą, kad užmeg-gus kuopų artimesnius ryšius ir pradėjus tikrą bendrą veikimą.

A. J. Sutkus,
39 kp. S. L. R. K. A. Rašt.
P. Mulevičius,
163 kp. S. L. R. K. A. Rašt.
J. Palekas,
85 kp. S. L. R. K. A. Pirm.
M. L. Gurinskaitė,
99 kp. S. L. R. K. A. Rašt.

PROTOKOLAS.

Susivienijimo Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje, Centro Val-dybos susirinkimo, vykusio rug-sėjo 1—2 d., 1915 m. Brooklyn, N. Y.

Susirinkimas susižiavo šie Cent. Valdybos nariai: — Pirm. — K. Krušinskas; Vice-pirm. — A. Petruskaitė; Rašt. — J. S. Vasiliauskas; Knygys — kun. S. Struckus ir išdo globėjai: — J. Stulgaitis ir J. Valukonis. Ne-pribuvo iždininkas F. Burba, pranešdamas laišku, kad delei svarbių naminių reikalų negali pribūti ir Dvas. vad. kun. J. J. Jakaitis atsakė telegrama, jog negali pribūti delto, būk duota per vėlai žinia apie susižiavi-mą.

Posėdis 1-as.

Susirinkimas prasidėjo 1 val. po pietų, i kurį pribuvo visi suvažiuosieji nariai.

1) Pirmiausia paimta aptarti prašymas M. Ropes padengti iškasčius palaidojimo a. a. J. Dri-žio, nepilno nario 77 kp. Nutarta, kad Centro raštinkas praneštų jam laišku, idant kreiptųsi su tuo prašymu kitų metų Susivienijimo Seiman.

2) Nutarta parašyti straipsnį apie S. L. R. K. A. i metrašį (kalendorių) išleidžiamą Liet. Kat. Spaudos Draugijos 1916 metams, kurį apsiėmė pateikt susiv. raštinkas. Taipogi nu-tarta duoti ir apmokamą Susiv. pagarsinimą minėtan kalen-ro-riun.

3) Centro raštinkas inėsa, kad reikių užsteliuoti knygą už-rašinėjimui mirusių narių "Death Register", nes yra būtinai reika-linga. Ikišiol mirusių narių užra-šai buvo rašomi tik ant blankų. Nutarta duoti padaryti.

4) Paimta svarstymui, vaikų skyriaus konstitucija, kurios na-grinėjimas užsitęsė iki pabaigai sesijos. Vaikų skyriaus konsti-tucijos projektas liko priimtas su kai-kuriais pataisymais.

Posėdis užsidarė 7-ta val. vakare.

Posėdis 2-as.

Antras posėdis atidarytas 8:30 val. ryte, 2 d. rugsėjo. Pribuvo visi suvažiuosieji nariai.

1. Apkalbėta reikalas siuntinė-jimo susiv. nariams organo ir jo kontroliavimas, pagal paskuti-nio Seimo priimtos tvarkos. Po Naujų Metų narių antrašus kon-trolis centro raštinkas. Taigi, kurie norės gauti organą nuo 1 numerio ateinančių metų (1916), turi priduoti antrašus ir užsimo-kėti visas pripolančias mokeskis už sausio mėnesį 1916 metų, tai-pogi i lėšų fondą iš kalno ir tie pinigai su antrašais turi būti prisiųsti i centro iždą neveliau iki 15 d. Gruodžio šiu, 1915 me-tų, tas reikalaujama delto, idant būtų galima suspėti sutvarkyti antrašus centro raštineje ir pa-

siųsti i organa dar prieš Naujus Metus. Užsimokantieji visas pri-gulnčias mokeskis Sausio mėn., organą gaus po Naujų Metų kaip greit bus galima puspėti. 2) Nutarta kad susiv. pinigūs, kurie randasi ir pribus pas ka-sininką ant rankų, virš leistos jam laikyti sumos, padėti atsargos (geležinin) kapitalan padėti ki-ton Bankon, i viena iš Wilkes-barre bankų.

3) Pagalios paimta gvildeni-man projektas naujos konstituci-jos kurios svarstymas tęsėsi iš-tįs dieną. Padarius kai-kuriuos pataisymus, projektas liko pri-imtas. Perrašymas konstitucijos rankraščio ir išvertimas i ang-lišką kalbą pavesta kontrolei centro raštinko. Už parašymą ir išvertimą S. L. R. K. A. kon-stitucijos nutarta užmokėti \$100.00. Konstitucijos nutarta naimzinti 25,000; pirma spauzdi-nimo bus perleista ištisa konsti-tucija per organą.

Susirinkimas užsibaigė ir pas-kutinis posėdis užsidarė 2 d. rug-sėjo, 7-tą val. vakare.

J. S. Vasiliauskas,
Susivienijimo raštinkas.

WATERBURY, CONN.

Aiškumo delei.

Praėjusiam 30-tam S. L. R. K. A. Seime buvo paduotos skundos ant buvusiojo S. L. R. K. A. 11, 71 ir 91 kp. raštinko p. S. Ci-bulskio — už lauzymą konstituci-jos skyriaus 12-uo paragrafo 6-to. 30-tas seimas, nesvarstęs atme-tė, kaip "ypatišką skundą".... p. S. Cibulskis pasijuto užgautas ir pareikalavo teismo. 91-ma kp. (nes joje abudu priklausome) iš-rinko teisėjus ištirimui dalykų stovio. Teisėjai nereikalaudami jokių raštikų prirodimų, patarė susitaikinti. Mes ant to sutikome. p. S. Cibulskis prašė, kad būtų atšaukta per organą. Ką aš ir iš-pildau.

Pranešu kad su p. S. Cibulskiu ir jo buvusiais prašžengimais nie-ko neturiu.

Su augšta pagarba
Juozas B. Šalinas,
S. L. R. K. A. 91-mos kp. Rašt.

SUSIV. I. R. K. A. VALDYBOS ANTRAŠAI:

Prezidentas, — K. Krušinskas, 59 Teneyck st., Brooklyn, N. Y.
Vice-prezidentas, — A. Petrus-kaitė, 563 N. River st., Waterbury, Sekretorius, — J. S. Vasiliauskas, Conn.
38 Main st., Edwardsville —Kingeton Pa.

Kasos Globėjai: — J. Stulgaitis, 122 S. Meade st., Wilkes Barre, Pa
J. B. Valukonis, 233 Broadway, S. Boston, Mass.

Dvasiškas vadovas, — kun. J. Ja-kaitis, 41 Providence st., Worcester, Mass.

Knygys, — kun. S. J. Struckna, P. O. Plymouth, Pa.
Gydytojas, — Dr. A. K. Rutkas-kas, 2302 S. Leavitt st., Chicago, Ill

SEKANČIOS KNYGOS GALIMA GAU-TI S. L. R. K. A. KNYGYNĖ:

1. "Būdas senovės Lietuvių" — Dau-kanto.

2. "Chistamatija" — kun. Mi-luko;

3. "Europos istorija" — Freeman;

4. "Lietuviai Amerikoje" — Jono;

5. "Kuomi žmonės gyvena" — Jociaus;

6. "Petras Žemaitis" — Austras-kis;

7. "Kražių skerdynė" — kun. Žilinskis;

8. "Diedai ir Gražina" — Mickas, Ant aplikacijos turi būti kuopos antspauda, ir paraši viršalė ir kra-sos ženklelių už 10c.

Kun. S. J. Struckna
112 N. Greene st., Baltimore, Md.
Kasierius, — Pranas Burba, 456—

CHICAGO, ILL.

S. L. R. K. A. 39 kp. laikys mė-nesinį susirinkimą, 19 d. rugsėjo, 8 m. 3 val. po pietų, W. E. Burns ave-tainėje, 6255 S. State gatv.

Malonekė pribūti minėtan susirin-kiman, nes yra labai daug svarbių reikalų.

A. J. Sutkus, rašt.

AURORA, ILL.

S. L. R. K. A. 154 kuopos papras-tas susirinkimas įvyks 19 d. rug-sė 1 val. po pietų, pas Stanislovą Bal-trusaitį. Narių ir norinčiųjų prisit-aiyti kviečiame atsilankyti.

V. Soris, rašt.

E. ARLINGTON, VT.

S. L. R. K. A. 148 kp. laikys mė-nesinį susirinkimą rugsėjo 19 d., 1:30 val. po pietų, pirminką J. Ko-vą. Visi nariai malonekė atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų. Taip-gi norintieji prisirašyti kviečiami ku-skaitingiausia pribūti.

Rašt.

Nuo pradžios rugsėjo mėnesio, 1915 metų, Bostone pradės eiti kas antrą dieną naujas darbininkų laikraštis

"DARBININKAS"

"DARBININKA" leis Lietuvių Darbininkų Sąjunga. "DARBININKAS" bus pašvestas visų pirmą lietuvių darbininkų reikalams.

"DARBININKUI" rūpės ir visi mūsų visuomenės ir politikos reikalai.

"DARBININKAS" eis tautiškoje-katalikiškoje dvasioje.

"DARBININKO" kaina metams \$3.00, pusei metų \$1.50, trims mėnesiams 75c. Užsisakantiems nuo rugsėjo pradžios iki naujų metų \$1.00.

"DARBININKAS",

242 W. Broadway So. Boston, Mass.

Naujas Juokų Laikraštis

Nuo 1 d. spalio mėnesio pradės eiti vienatinis visojo Amerikoje, mėnesinis juokų ir satyros laikraštis,

"Amerikos Pranašas"

kurs neužgaus nei kataliko, nei ciciliko, nei tautininko, bet visiems vienodai pranašaus ir nuo visų ims po 1 dolerį i metus.

"Amerikos Pranašas"

pranašaus tik vieną kartą i mėnesį. Tuojau reikalingi agentai, kurie nuo kiekvieno dolerio gaus 25 centus. Apart to, kiekvienas agentas už kiekvieną šimtą surastų prenumeratorių gaus po 5 dolerius dovanų. Meldžiamie tuo-jau siųsti prenumeratorius ir korespondencijas. Pirmą No. "A. P." visi gausit veltui tik prisiuskit savo adresą.

ONA JANUŠYTE leideja

TELEFORAS JANUŠAS redaktorius

Box 576 : : Forest City, Pa.

"Pažanga"

LITERATūros, MOKSLO, POLITIKOS IR VISUOMENĖS MĖNESINIS ŽURNALAS.

"PAŽANGA" eina taut.-krikščioniškoje dvasioje.

"PAŽANGA" leidžia "Draugo" Bendrovė.

Prisiųsk 25c. krasos ženkleliais, o gausi vieną No. pažūrėjimui.

"PAŽANGOS" KAINA:

Metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

Atskiri numeriai po 25 c.

Draugas Pub. Co.

1800 W. 46th St. : : CHICAGO, ILL.

Užsirašyk sau ar savo pažistamiems Lie-tuvių bei Amerikoje

"Išėivių Draugą"

Kurs 1915 metais eis kas savaitę padidintas ir padalintas, talpins:

1. Vėliausias žinias iš karės.
2. "Seno darbininko atminimas" užvadintus "Svieta perėjimas" (trankimasis po Vokietiją, Luxemburgą ir Daniją).
3. Kun. Norbuto kelionę i Lietuvą, užvadintą "Iš Sko-tijos i Lietuvą ant motocikletkos".
4. "Skotijos Lietuviai" II Lanarkshire, III Linlith-gowshire, IV Midlothian, V Dundee ir tt.
5. "Lietuviai Anglijoj".
6. Korespondencijos.
7. Peršalvos ir margumynai ras sau vietą.
8. Dainas, paveikėlius, straipinius.

Tariant trumpiaus, pasistengs tapti vienu iš įvei-riauosiu ir skaitymui vertiesių laikraščių.

Kaina laikraščio Britanijoje, Lietuvoje, Amerikoje: metams 8 šilingai (2 dol.), pusmečiui 4 šilingai (1 dol.), trims mėnesiams 2 šiling. (50 centų).

Adresas:

Rev. Jos. Norbut

Mossend, Lanarkshire, Scotland.

"Draugo"
SPAUSTUVĖ
Atlieka visokius spaudos
Darbus
KAIP TAI:
*Konstitucijas, Tikietus, Užkvietimus Plakatus
ir kitokius spaudos darbus.*
Darbą atlieka dailiai, greitai, gerai ir
UŽ PRIEINAMĄ KAINĄ
Su visais reikalais kreipkitės sekanciu adresu:
Draugas Publishing Co.
1800 W. 46th Street CHICAGO, ILL.

Chicagoje.

ATSIBUVUSIOJO "TAG DAY" KOMITETO SUSIRINKIMAS.

Atsibuvusiojo "Tag Day" komitetas iš Labd. Są-gos kuopų ir iš parapijų, kuriose nėra Labd. Są-gos kuopų, o buvo viešas aukų rinkimas, kviečiami, pagal paskutinio Labd. Są-gos Centro susirinkimo nutarimą, susirinkimui, kuris įvyks 16 d. rugsėjo, Dievo Apveizdos par. svetainėje, 7:30 val. vak. Minėtame susirinkime komitetas privalo išduoti atskaitą iš viešojo aukų rinkimo ir sunaudojimo surinktus pinigus į Centrą.

Centro Valdyba.

BAŽNYTINIS KONCERTAS.

Ilgą laiką į Town of Lake'o lietuvių buvo žiūrima iš augšto. Gird, už "stock yardų" užsilindę, nieko daugiau nežino. Taip galėjo kalbėti tik tie, kurie nepažinojo Town of Lake'o lietuvių. Pasirodo, kad ten gyvenantieji užpakalij nestovi, bet gali kitų kolumbių lietuvių už "nosies pavėdžioti", pamokinti.

Tik žiūrėkite, kokią puikią bažnyčią pasistatė, kokią mokyklą įsitaisė ir kiek ten šviesių ir praklinių lietuvių randasi. Pasistatę bažnyčią, įsitaisę pulkui vargonus, kad parodžius, išmėginus vargonus, surengė, berods tarp lietuvių pirmą tokį dalyką, — bažnytinį koncertą.

Koncerto būta nepaprasto. Dalyvaujant vietos parapijos chorui, pagelbon pasikvieta abelnai geriausių lietuvių ir kitataučių muzikų, taip pat ir šv. Jurgio par. "Kanklių" choras. Geriausias Chicagoje skaitomas organistas, p. A. Dunham, ištis parodė savo nepaprastą vargonais valdyti mokėjimą. Ir kur čia nepardys, kad ir pačių vargonų besama nepaprastai geru. P. A. Poeius irgi parodė ką gali: tikrai ant "betų" galėtų eiti su bile kuo. Klasiškų "Gloria", skirtingų kompozitorių, gerai atliko šv. Jurgio ir šv. Kryžiaus par. chorai. "Ave Maria" (Gounod kompozicijos) solo atgiedojo p. ni M. Janušauskienė. Apie jos balsą nėra reikalo minėti: girk, negirk, vistiek taip dailiai, patraukiančiai temoka pagiedoti tik p. ni M. Janušauskienė. Millardo "Ave Maria" duetą atliko p. lės A. Brazauškaitė ir K. Bondzinskaitė. Išėjo puikiai. "Regina Terra" — atgiedojo poni T. Proulx. Ji yra artistė ir, žinoma, artistškai atliko savo dalį.

Užbaigiant, suvienyti šv. Kryžiaus ir šv. Jurgio par. chorai užbaigė tą iškilmingą koncertą, atgiedodami "Domine Salvum Fac" ir "Suzadink Jausmus".

Abelnai viską suėmus, koncerto būta kaip lietuviams nepaprasto, taip ir malonaus. Žmonių buvo daugiau tūkstano.

Panašų bažnytinį koncertą rengia Chicago vargonininkai pėnyčioj, 24 d. rugs., šv. Jurgio bažnyčioje. Pelnas skiriamas Tautos Fondui.

Buvęs.

MOTERŲ VAKARAS.

Rugsėjo 12 d., Dievo Apveizdos parapijos salėje, L. R. K. Moterų Sąjungos trečioji kuopa turėjo gražų vakarą su įvairiu programu. Šio vakaro programą skyrėsi nuo kitų vakarų programų tuo, kad visas buvo pritaikinta moterų Sąjungos idėjai. Pradžioje perstatyta komedija "Kumtės". Šis veikalėlis parodė Amerikos kaikiurių lietuvių moterų gyvenimą. Kada vyrai išeina darban, kumtės "pantėmis" nešinos renkasi vienon vieton ir ten užia per mielą dieną. O kada vyrai grįžta iš darbo — jos apsimeta liga. Veikalėlis nudaugtas gerai. Vaidinime pasizymėjo B. Abramavičiūtė, Kavalionaitė, Balčauskaitė, neblogai vaidino ir kitos. Toliau gyvai padėklemavo O. Kavalionaitė. Mikliai paskambino pijanų pijanistė p. lės B. Nausiedaitė. Zavėtinai sudainavo duetą A. Bereckaitė ir P. Petriukaitė. Šios dvi jaunos dainininkės yra labai publikos mėgiamos. Visi gerėjosi džioga, kurį pasekmingai pasakė M. Gurinskaitė ir Jovaišaitė. Gerą įspūdį padarė ant susirinkusiųjų gana turininga kalba p. Nausiedienės. Kun. M. Krušas, vietos klebonas, trumpais žodžiais išreiškė užuojautą Moterų Sąjungos idėjai, ragino kuodaugiasia prie jos prisidėti. Šiuomi ir užsibagė programos. Gale buvo žaislai. Abelnai, vakaras nusisekė.

Pusvyris.

IŠKILMINGOS LAIDOTUVĖS.

Rugsėjo 13 d. šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje atsibuvo gedulingos pamaldos už a. a. Beržinskaitę — Kybartienę. Iš namų bažnyčion atlydėjo keletas kunigų, berods, visi Chicago lietuvių vargonininkai ir skaitlinga minia žmonių. Bažnyčioje atlaikyta keletas gedulingų mišių, pagiedotos ekzekvijos, pasakyta pamokslas. Laikė mišių giedoją vargonininkų choras. Į šv. Kazimiero kapines nulydėjo ilgą eilę automobilių. Manoma, kad jų buvo daugiau šimto.

Rep.

SEIMYNIŠKAS VAKARĖLIS.

Po triukšmingų balių ir vakarų malonu atsidurti savo artimųjų pažįstamų tarpe ir su jais praleisti vieną kitą valandėlę. Prie tokių pramogų galima priskaityti seimynišką vakarą, kuriuose susirenka nedidelis jaunimo būrelis ir, linksmai bešnekučiuojant, beždaižiant, praleidžia vakarą.

Subatoj, rugsėjo 11 dieną, pas p. p. Mackelionus ant Bridgeporto buvo panašios rūšies pramoga, kurion, p. Juozo Mickeliūno paprašytas ir aš nukiutinau. Svečių susirinko iš visų Chicago lietuvių kolonij, tik, žinoma, mažame skaičiuje: keletas skaistavedžių ir keletas "nedailiosios" lyties atstovų.

Ir ko tik per šį vakarėlį nepridaryta! Ir ant pijanų paskambinta ir pažaišta, ypačgi daug šposų prikrėsta.

Pasakysiu gerbiams skaitytojams į ausį, kad kaikiurie šposai gal buvo truputėlį "up-to-date", bet tas ūpo nepagadino, bet dar daugias jūmoro inėšė svečių burin.

Seimininkė pavaišino visus fruktais ir "šalta koše", kas buvo labai pageidaujama atsivėsinimui.

Iš vakaro svečiai išsiskirstė namo linksmi ir pilnai patenkinti seimininkų svetingumu.

Vienas iš svečių.

VYČIŲ 4 KP. SUSIRINKIMAS.

Ketvirtadienio vakare 9 d. rugsėjo Dievo Apveizdos mokyklos salėje buvo Vyčių 4 kuopos susirinkimas. Atidarius susirinkimą, pasakyta keletas eilių ir prakalba. Kalbėtojas p. Paskauskas apie kultūrą.

ra. Kalba rimta. Toliau sekė svarstymas kuopos reikalų. Kun. A. Baltutis, kuopos dvas. vadovas, inėša, kad literatūros komisija nutarė kas ketvirtadienis ką nors paskaityti bei pakalbėti. Kad Vyčiai interesuotūs skaitymu bei kalbomis, nutarta po paskaitai klausinėti narių ar atmena ką nors iš skaitymo bei kalbos. Inėšimas beveik vienbalsiai priimtas. Zaislų komisija pažadėjo pradėti darbą. Būtent, kas ketvergas išmokyt po vieną naują žaislą. Atletikos komisija irgi jau daro plenus, kaip darbą pradėjus. Žodžiu, visos komisijos, komisijėlės jau stojo į nenuilstantį žiemos darbą.

Vyras.

BLAIVININKŲ SUSIRINKIMAS.

Rugsėjo 5 d., 4 val. po pietų, Aušros vartų parapijos salėje įvyko 28 Blaivininkų kuopos susirinkimas. Besvarstant Blaiv. Draugijos organo reikalus, nutarta pakelti narių mokesčių iki 60c. metams (iki šiol buvo mokėta 45c.). Iš tų mokesčių bus apmokama Blaivininkų organas "Tautos Ryšas" ir centro duoklė.

P. Cibulskis.

LIETUVAIČIŲ BALIUS.

Draugystė Nekalto Pras. Šv. M. P. rengia Didelį ir labai iškilmingą Balių, nedėlioj, 19 d. rugsėjo (Sept.), 1915 m., šv. Jurgio parap. salėje, 32 ir Auburn ave. Balius prasidės 5-ą valandą vakare ir trauksis iki vėlybai nakčiai. Inžanga 25c. ypatai.

Lietuvius ir lietuvaits užkviečiame nuosirdžiai atsilankyti į mūsų vakarą, kuriame turėsime puikiausią progą pasišokti ir linksmai laiką praleisti. Bus bealkolinių gėrimų ir vaisių.

Visus kviečia

KOMITETAS.

KASDIENINIS REIKALAS.

Idant užsilaikyti geroje sveikatoje, tobulas virškinimas ir visišką kūno išvalymas yra kasdieninis reikalas. Kaip tik mes tai apleidžiame, įvairios netvarkos seką. Uekietėjimas pirmiausiai mus užpuls. Jisai padarys mus surūgusiais ir suteiks mums galvos skaudėjimą, apetito nustoją, net svaigimą. Liežuvis bus aptrauktas, kvapas pasidarys nemalonus, burnoje bus blogas skonis. Mės turėtume išsykio vartoti Trinerio Amerikonišką Kartaus Vyno Elixirą. Išpradžių turėtų būti paimta gera doza, visuomet ant tuščio pilvo. Šios dozės reikia laikytis, kolėjimas laukan nepasidaro normališkas, po kam mažesnė doza privalo būti imama, ir taip toliau, kol daugiau jau nereikia vaistų. Kaina \$1.00. Aptiekose. Jos. Triner, išdirbėjas, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago.

Ištinimuose, išsisukimuose ir kituose skausmuose paliečiamas vietas trinkite Triner's Linimentu. Jisai greitai suteiks jums palengvinimą. Kaina 25 ir 50 centų, krasą apmokant 35 ir 60 centų.

Pas mane galima gauti netikrų popierinių pinigų. Jie taip gerai padaryti, kad sunku atskirti nuo tikrųjų. Tokie pinigai reikalingi teatrus lūžiant, arba kas nori pasididžiuoti turtingu sąs.

Kas nori tokių pinigų, prisiųskite \$1.00, o mes prisiųsime visokios rūšies pinigų pažibėjimus.

Adresuokite:

K. J. Intas

P. O. Box 73, Chicago, Ill.

Bell

System

Ar Tu Nori Perkelti Telefoną?

Jei tu žadi perkeis šį rudenį gyvenimo ar biznio vietą, negaišnok paliepine perkelt savo telefoną

Trisdešimts Dienų Pranešimo

reikalaujamą del perkeltimo tarpe rugsėjo 15 ir ir spalio 15.

Sauk Official 100

(Nekainuos)

Telefonuok apie perkeltimą dabar.

Chicago Telephone Company

Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

Telephone Dröver 8326

Dr. S. A. Rutkauskaitė-Šlakienė

Gydo visokias ligas

Specialistė moterų ir vaikų ligose

Valandos: 9—12 prieš piet; 4:30—7:30 vakare, Nedėliomis 9—12 prieš piet.

3255 So. Halsted St.,

Chicago, Ill.

Phone Dröver 641

DR. J. JONIKAITIS

Gydo, tyrį, Mėgimų ir Valių Ligas.

Resid. 4613 So. Ashland Ave.

Valandos: 9—12 ryto

2—4 po pietų

5—9 vakare

Phone Dröver 780

Valandos: 8 lig. 40 ryto, 1 lig 3 po piet ir 7 lig 9 vakare.

DR. A. J. TANANEVICH

Gydytojas, Chirurgas

ir Akusėras

Gydo tyri, Mėgimų ir Valių Ligas

3249 S. MORGAN ST. CHICAGO

Tel. Dröver 563

DRANGELIS & SAPRANAS

Lietuvių Doktorai Dentistai

Valandos: nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak.

3261 SO. HALSTED ST., CHICAGO

LIETUVIŠKA BANKA

TOWN OF LAKE SAVINGS BANK

Joseph J. Elias, Savininkas.

4600—4602 S. Wood St. Chicago, Ill.

Prilime pinigų į Banką užsėdėjimui nuo vieno dolerio ir daugiau ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Šiuo laiku pigiau

į vias dalis svieto pigiau, greitai ir teisingai, avėsimų žemių pinigų mainome, perkame ir pardodame. Pardodame tikrąsias ant vias linijas ir kraują, taipgi tikėtus ant gėdubolėlių po vias Ameriką ir Europą.

Mūsų Banka tūria visokius rėmus ir dokumentus visose kalbose ir duoda roda lietuviams visokiose statistikose ir reikalingose žiniomis ir per laiškus. Tik krepšėliu vėdinu antraš.

Tel. Dröver 563

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Seniausias, pigiausias graborius ir tirinetojas del pavargėlių-nėsių.

P. A. MAZEIKA

3315 Ashura Ave. CHICAGO, ILL.

KRIAUCIŲ KIRPIMO MOKYKLĄ.

Mokiname vyrus, merginas ir moteris kirpti moteriškus kotus, sejonus, jekes, dreses, išsiuti knypkiams skylutes. Mokykla atdara vakarais nuo 6 iki 9 val.

BLEEK'S SCHOOL

3302 So. Morgan st., Chicago, Ill.

ANTSPAUDOS DEL KUOPŲ IR DRAUGYSČIŲ.

101 KUOPA

CHICAGO, ILL.

Daugybei reikalaujant, "Draugo" Administracija priiminėja užsakymus antspaudų ir žymių draugystėms, kuopoms, bažnyčioms, biznieriams, notarams ir pavieniams ypatoms. Padarome greitai ir pigiai. Dirbame visokio didumo ir kainos. Norėdami parašykite kokie žodžiai turėtų būti atlikti, kokio didumo, roberio, medžio, metalo ar nikelio insodinime, o mes suteiksime tikrą kainą.

Visokiuose reikalauose adresuokite:

DRAUGAS PUBLISHING CO.

1800 W. 46th Street, Chicago, Ill.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seserų Seminarija CHICAGOJE.

Vienwołyne yra: prirėngiamoji mokykla, atšauonių alyrių pradinė mokykla ir augštoji mokykla (High School). Lietuviškosios Seserų prima pas save mergaites mokymui ir išauklejimui. Seminarijoje prie regulieriškojo mokslo, arba ir atskiriam, yra mokinama: mazika, pašiymas, siuvinėjimas ir taip toliau.

GEROS MOKINTOJOS. FIGOS UŽLAIKYMAS.

Reikale mēlžia: kreipties prie Motinos Perdėtinės Kiv. antraš:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.

Nauja Knyga Šv. Kazimieras

TURINYS

- 1 Sv. Kazimiero gyvenimas ir jo reikšmė mūsų tautai. Kun. P. L.
- 2 Sv. Kazimieras jaunvomenės idealas. K. U.
- 3 Tėvynės meile. D-ras A. K. R.
- 4 Giesmė į Sv. Kazimiera. Pranas

Kaina 20 c.

Pusė gryno pelno skiriama "Tautos Fondui"

Adresuokite:

DRAUGAS PUB. CO.

1800 W. 46th St.

Chicago, Ill.

Sieniniai Paveikslai!

Kiekvieno lietuvių-kataliko namuose privalo rasti nors pora gerų katalikiškų paveikslų. Mes tik ką gavome siuntinį įvairių paveikslų, kaip tai Sv. Kazimiero, Sv. Antano, Sv. Petro, Sv. Jono, Sv. Juozapo, Sv. Onos, ir beveik visų esančių šventųjų; Sald. Birdies V. Jėzaus, Nukryžiuoto, Penkių Rony V. Jėzaus, Sald. Birdies Sv. Marijos Panos, Nekalto Prasidėjimo Sv. M. P. ir tt. ir tt. Taip pat turime pav. Sv. Tėvo Popiežiaus Benedikto XV.

Norėdami paveikslą gauti, paminėkite vardą, kokio norite, prisiųskite pinigų su pareikalavimu, o paveikslus veikia gausite. Kaina su prisiuntimu kiekvieno 25 centai.

Prastėnės rūšies turime po 20c., bet visados partartume pirkti brangesni, nes tai daug yra dailesnis ir nebus gėda laikyti namie.

Adresuokite:

Draugas Publishing Co.

1800 W. 5th Street,

Chicago, Ill.

Vyriškų Drabužių Išpardavimas

Mes gvarantuojame kad sutapysime jums 50% jūsų pinigų ant drabužių. Sanitariškai išvalyti, truputį vartoti nuo \$25 iki \$85 ant orderio daryti siutai \$5.00 ir augščiau. Nauji ir neatimti ant orderio padaryti siutai už pusę kainos \$4.- \$5 ir \$6.00. Ant orderio siutos kelinės už \$2.50.

KUPARAI ir VALYZAI

S. Gordon

1415 So. Halsted St.

Chicago, Ill.

Atvira kaadieną (ir Nedėlio) dienomis ir vakarais.

Telefonas Canal 3737

AKUŠERKA Mrs. A. Vidikas

Baigusi Akušerijos Kolegiją; ilgai praktikuusi Pennsylvanijos Hospitalose ir Philadelphiaj. Pasekmingai patarnauja prie gimdymo. Duoda rodą visokiame ligose moterims ir merginoms. Kalba lietuviškai, angliškai, rusiškai, lenkiškai ir slavokiškai.

1838 S. HALSTED, ST., CHICAGO.